

MIASTO BIAŁYSTOK

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028

ZA OKRES 2023-2024

Białystok, wrzesień 2025 r.

Opracowanie wykonane na zlecenie:

Urząd Miejski w Białymstoku

ul. Słonimska 1
15-950 Białystok

Wykonawca:

Instytut Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o.

ul. Elewatorska 17 lok. 1
15-620 Białystok
tel. 509 382 706
e-mail: biuro@izr.pl

Spis treści

1.	Podstawa prawna raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024z <i>perspektywą na lata 2025-2028za okres 2023-2024</i>	4
2.	Cel sporządzenia raportu	4
3.	Zakres raportu	4
4.	Źródła informacji	4
5.	Cele, kierunki interwencji oraz zadania ustalone dla poszczególnych komponentów ochrony środowiska	5
5.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	5
5.2.	Zagrożenie hałasem	15
5.3.	Pole elektromagnetyczne	28
5.4.	Gospodarowanie wodami	29
5.5.	Gospodarka wodno – ściekowa	32
5.6.	Gleby	37
5.7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	37
5.8.	Zasoby przyrodnicze	41
5.9.	Zagrożenie poważnymi awariami	44
5.10.	Edukacja Ekologiczna	45
6.	Ocena realizacji <i>Programu</i> – wskaźniki monitoringu	48
7.	Nakłady finansowe poniesione na realizację zamierzeń inwestycyjnych związanych z realizacją <i>Programu</i>	52
8.	Krótkie podsumowanie	54

1. Podstawa prawna raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 za okres 2023-2024

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 został przyjęty uchwałą nr LIV/767/22 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 sierpnia 2022 r. Ww. dokument stanowi podstawę działania w zakresie polityki ekologicznej. Dokument opracowano na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Zgodnie z art. 18 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Miejskiej.

2. Cel sporządzenia raportu

Raport z wykonania *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*za okres 2023-2024został przygotowany w celu realizacji zobowiązań nałożonych na Miasto przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska. Raport określa stopień realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*. Przedmiotowy raport stanowi narzędzie monitoringu umożliwiające ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacji celów, priorytetów i przedsięwzięć oraz uzyskanych efektów ekologicznych i poniesionych nakładów finansowych.

3. Zakres raportu

Niniejszy raport obejmuje okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. i określa stan realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidzianych w *Programie* w tym czasie.

Raport dokonuje oceny stanu realizacji celów oraz zadań służących ochronie środowiska, ujętych w *Programie* oraz analizuje wydatkowanie środków finansowych na ich wykonanie. Ponadto niniejszy raport wyjaśnia przyczyny braku realizacji lub niekompletnej realizacji działań przewidzianych w *Programie*. Przy ocenie stopnia realizacji zadań wykorzystano wytyczne dotyczące monitorowania projektowanych przedsięwzięć, w szczególności wskaźników monitoringu ujętych w *Programie*.

4. Źródła informacji

W ramach niniejszego opracowania wykorzystano następujące informacje i dane pochodzące z:

- Miasta Białystok (w tym sprawozdań z realizacji budżetu Miasta Białystok);
- Głównego Urzędu Statystycznego;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku;
- Raportu o stanie Miasta Białystok z 2023 r. i 2024 r.

W raporcie odniesiono się w sposób skrócony do zagadnień z zakresu gospodarki odpadami, gdyż kwestie te reguluje dokument programowy pn. *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2023 - 2028*przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego NR VII/78/2024 w dniu 26 listopada 2024 roku.

5. Cele, kierunki interwencji oraz zadania ustalone dla poszczególnych komponentów ochrony środowiska

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 wyznaczono 13 celów w ramach 11 obszarów interwencji (ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno- ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, poważne awarie i edukacja ekologiczna). W ramach każdego celu wyznaczono łącznie 40 kierunków interwencji a w ramach nich łącznie 146 zadań.

Realizowane w ramach poszczególnych obszarów interwencji zadania mają niejednokrotnie charakter horyzontalny, tj. uwzględniają zagadnienia związane z adaptacją do zmian klimatu, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska, edukacją ekologiczną i monitoringiem środowiska.

Ponadto cele, kierunki i zadania wyznaczone w ramach poszczególnych obszarów mają charakter synergiczny. Realizacja zadań wyznaczonych w obrębie jednego obszaru, przyczynia się do zaspokojenia potrzeb, czy też poprawy stanu środowiska w obrębie innego komponentu.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W ramach obszaru interwencji: *Ochrona klimatu i jakości powietrza* w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1cel, 9 kierunków interwencji oraz 45 zadań:

Tabela 1. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza	1. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia	1. Budowa oświetlenia ulic
		2. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 31
		Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 39
		3. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 46
		4. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 47
		5. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 48
		6. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 52
		7. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 53
		8. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 58
		9. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 65
		10. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 68
		11. Termomodernizacja budynku Przedszkola

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		Samorządowego Nr 69
		12. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 7
		13. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 78
		14. Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 79
		15. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 11
		16. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 43
		17. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 44
		18. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 5
		19. Termomodernizacja budynku VI Liceum Ogólnokształcącego zgodnie z zaleceniami Konserwatora Zabytków
		20. Termomodernizacja budynku X Liceum Ogólnokształcącego
		21. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Nr 16
		22. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Technicznych
		23. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5
		24. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Elektrycznych
		25. Termomodernizacja budynku Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Emocjonalnymi
		26. Termomodernizacja internatu ZSZ nr 2
		27. Termomodernizacja internatu ZSH-E
		28. Termomodernizacja internatu Bursy Szkolnej
		29. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych
		30. Budowa nowych lub zwiększonej mocy istniejących jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z OZE
	2. Rozbudowa systemu dróg dla rowerów i innej infrastruktury rowerowej, promocja ruchu rowerowego	31. Zwiększenie dostępności rowerowej BOF
	3. Ograniczenie ruchu pojazdów niezeroemisyjnych w centrum miasta, tworzenie stref czystego powietrza	32. Utrzymanie stref parkowania
	4. Ograniczenie emisji z	33. Przebudowa Al. Jana Pawła II w Białymstoku

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
	transportu publicznego	34. Budowa przedłużenia ul. Jutrzenki w Białymstoku oraz budowa ul. 1 KD-Z (G) od przedłużenia ul. Jutrzenki do ul. 42 Pułku Piechoty
		35. Domknięcie obwodnicy miejskiej poprzez przebudowę ulic: Poleskiej i Towarowej w Białymstoku
		36. Budowa wiaduktu kolejowego w ciągu ul. Ks. J. Popiełuszki
		37. Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF
		38. Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej (Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego,; przedłużenie ul. Sitarskiej do ul. Świętokrzyskiej; ul. Jurowiecka)
		39. Budowa Intermodalnego Węzła Komunikacyjnego
	5. Poprawa jakości infrastruktury drogowej	40. Budowa/przebudowa dróg, chodników, parkingów
	6. Planowanie przestrzenne służące poprawie jakości powietrza	41. Zapewnienie funkcjonowania korytarzy wymiany powietrza
		42. Stosowanie zapisów (rozwiązań) służących redukcji zanieczyszczeń powietrza w ustaleniach MPZP
	7. Badanie jakości powietrza atmosferycznego i informowanie o wynikach badań	43. Pomiary monitoringowe na stacjach zlokalizowanych w Białymstoku
	8. Działania kontrolne w zakresie jakości powietrza	44. Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych
	9. Wykorzystanie uprawnień kontrolnych organów ochrony środowiska	45. Kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie emisji do powietrza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z poprawą klimatu i jakości powietrza:

w 2023 r.

- zrealizowano zakup projektu budowlanego na wykonanie kablowego przyłącza elektroenergetycznego kontenerowych stacji transformatorowych do zasilania punktów ładowania pojazdów transportu publicznego w dwóch lokalizacjach: zajezdnia autobusowa KPKM Sp. z o.o. i KZK Sp. z o.o.;
- Zrealizowano budowę 3 stacji transformatorowych do zasilania punktów ładowania pojazdów na zajezdniach spółek komunikacyjnych KPK Sp. z o.o., KPKM Sp. z o.o. i KZK Sp. z o.o.
- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)” wykonano oświetlenie uliczne LED;
- W ramach zadania pn. „Zmiana źródła ciepła w budynkach mieszkalnych przy ul. Barszczańskiej 1, 3, 5 oraz Klepackiej 4 i 6” przeanalizowano zakres zadania celem przygotowania postępowania

- przetargowego na opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowej oraz uzyskano warunki przyłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej;
- ramach zadania „Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Dojnowskiej 80A ze zmianą sposobu ogrzewania” w dn. 28.11.2023r. zawarto umowę na opracowanie audytu energetycznego dla budynku przy ul. Dojnowskiej 80A;
 - W ramach zadania „Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Dojnowskiej 80B ze zmianą sposobu ogrzewania” w dn. 28.11.2023r. zawarto umowę na opracowanie audytu energetycznego dla budynku przy ul. Dojnowskiej 80B;
 - Przeanalizowano zakres zadania „Przebudowa istniejącego utwardzenia działki o nr ewid. 232/50 obręb 03 – Antoniuk” celem przygotowania postępowania przetargowego na opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowej;
 - Zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowej budowy budynku administracyjnego w technologii „pasywnej” wraz z zagospodarowaniem terenu na Targowisku Miejskim;
 - Opracowano dokumentacji projektowej oraz wykonano instalacji fotowoltaicznej na budynku nr 10 przy ul. Węglowej na potrzeby Białostockiego Ośrodka Wschodnich Sztuk Walki;
 - Zakończono roboty modernizacyjne kotłowni gazowej oraz instalacji centralnego ogrzewania nowej części budynku przy ul. Suchowolca 6;
 - wymieniono kocioł gazowy w bud. przy ul. Barszczańskiej 6;
 - zmodernizowano kotły gazowe w bud. przy ul. Barszczańskiej 2 i 14;
 - w ramach zadania pn. „Poprawa jakości powietrza w BOF poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej” wykonano instalacje fotowoltaiczne (należące do najbardziej przyjaznych dla przyrody, czystych źródeł pozyskiwania energii elektrycznej) w następujących jednostkach: Zespół Szkolno Przedszkolny nr 2, Przedszkole Samorządowe nr 81, Przedszkole Samorządowe nr 82, Szkoła Podstawowa nr 34, Szkoła Podstawowa nr 49, Szkoła Podstawowa nr 21, Szkoła Podstawowa nr 52, Urząd Miejski w Białymstoku Budynek Biura Rzeczy Znalezionych, Zespół Szkolno Przedszkolny nr 4, Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego nr 3, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 1, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 5, Szkoła Podstawowa nr 47, Żłobek Miejski nr 8, Zespół Placówek Oświatowych Bursa Szkolna, Zespół Szkół Budowlano – Geodezyjnych;
 - w ramach zadania pn. „Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach miejskich” zrealizowano budowę instalacji fotowoltaicznych w następujących jednostkach: Samodzielny Szpital Miejski w Białymstoku, Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Świerkowej 9, Szkoła Podstawowa nr 9, Zespół Szkół Rolniczych, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji, I Liceum Ogólnokształcące. W ramach przedsięwzięcia zainstalowano również kompensatory mocy biernej w następujących jednostkach: Szkoła Podstawowa nr 15, Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 51, Szkoła Podstawowa nr 30, Zespół Placówek Oświatowych nr 1, Zespół Szkół Budowlano - Geodezyjnych, I Liceum Ogólnokształcące;
 - zakończono zadanie pn. „Instalacja nowego źródła ciepła w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 ul. Pułaskiego 25 w Białymstoku „
 - zakończono zadanie pn. „Rozbudowa wraz z termomodernizacją Przedszkola Samorządowego nr 47, ul. Św. Wojciecha 14”;
 - dokonano weryfikacji stanu technicznego dachu i stropu Przedszkola Samorządowego nr 46 oraz Przedszkola Samorządowego nr 78;

- wykonano rozbiórkę oraz budowę instalacji gazowej w pomieszczeniu kuchni wraz z robotami towarzyszącymi Przedszkola Samorządowego nr 68;
- zakończono I etap zadania pn. „Przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek VI Liceum Ogólnokształcącego”;
- Wykonano instalację fotowoltaiczną w V Liceum Ogólnokształcącym;
- Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę zadania pn. „Termomodernizacja budynku oraz dostosowanie do przepisów p-poz Zespołu Szkół nr 16, ul. Zwycięstwa 28”;
- Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej zadania pn. „Termomodernizacja budynku mieszkalnego A w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203”;
- Zakończono zadanie pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej, termomodernizacja i poprawa funkcjonalności budynku Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Bitwy Białostockiej”;
- Wykonano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę zadania pn. „Modernizacja budynku B2 w Schronisku dla Zwierząt "Dolina Dolistów" w Białymstoku ul. Dolistowska 2 (wymiana przegrodzeń zewnętrznych z krat na okna PCV, rozbudowa instalacji CO, wykonanie wentylacji, docieplenie zewnętrzne budynku)”;
- Zakończono zadanie pn. "Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę oświetlenia ulicznego w tunelu gen. A.E.FieldorfaNiła i w tunelu na skrzyżowaniu ul. gen. S. Sosabowskiego z ul. Wasilkowską”;
- W ramach zadania pn. „Budowa oświetlenia oraz wydzielenie miejskiego oświetlenia z infrastruktury PGE” zakończono budowę doświetlenia przejść dla pieszych zlokalizowanych na terenie miasta w formule "zaprojektuj i wybuduj" oraz budowę urządzeń oświetlenia ulicznego w ul. Długiej w formule "zaprojektuj i wybuduj”;
- Przebudowano sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ul. Piastowska - ul. J. K. Branickiego - ul. Cz. Miłosza;
- Przebudowano sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ul. Wiosenna - ul. K. Ciołkowskiego;
- Zakupiono totem rowerowy, zamontowany przy ul. Święto Pio;
- opracowano dokumentację projektową zmiany organizacji ruchu drogowego i budowa sygnalizacji świetlnej na ul. Hetmańskiej w formule "zaprojektuj i wybuduj”;
- W ramach zadania pn. „Energooszczędne oświetlenie uliczne w Białymstoku” trwają prace związane z przebudową kablowej linii oświetleniowej w zakresie zastosowania energooszczędnych opraw ledowych. W latach 2023-2024 podpisano łącznie 6 umów, w ramach których wymieniono 4230 opraw. W 2024 r. podpisano kolejne dwie umowy, w ramach których trwają prace związane z wymianą 3362 opraw.
- Zakończono budowę oświetlenia w ulicach: Neptuna, Saturna, Kobryńskiej, drogi bez nazwy odchodzącej od ul. Hetmańskiej, Długiej, Ogrodniczek, Pochyłej, Dziecinnej, Budowlanej, Pomiarowej, Działkowej, Studziennej, Gromadzkiej, K. Fiedorowicza, Scaleniowej, Blokowej, Koszykowej, F. Chopina, Parkowej, Przemysłowej, Jesionowej, Żytniej, Zagumiennej, Białostoczek, Astronautów po likwidacji linii komunalnej przez PGE. Budowa oświetlenia w ul. Nadrzecnej;
- W ramach zadania pn. „Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej Białegostoku: przebudowa Parku Planty i Bulwarów Kościeliskiego w tym modernizacja alejek i nowe oświetlenie przy "Praczkach" w dniu 28 grudnia 2023 r. podpisano umowę na przebudowę

ul. Akademickiej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w formule "zaprojektuj i wybuduj" o długości ok 0,75 km wraz z włączeniami ulic bocznych;

- Udzielono dotacji 39 gospodarstwom domowym na zadania inwestycyjne polegające na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku;
- Zarząd Dróg Miejskich wydał 45 decyzji lokalizacyjnych na umieszczenie ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w pasie drogowym dróg publicznych w Białymstoku.

w 2024 r.

- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)” przebudowano skrzyżowania ulic: Zwycięstwa i Kolejowej wraz z budową oświetlenia i sygnalizacji świetlnej;
- Opracowano dokumentację projektową w zakresie zmiany źródeł ciepła i wykonania węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych przy ul. Barszczańskiej 1, 3, 5 oraz Klepackiej 4 i 6;
- Opracowano dokumentację projektową zjazdu z ulicy Antoniuk Fabryczny i wybudowano zjazd z ul. Antoniuk Fabryczny;
- Zmodernizowano chodnik przy ul. Fabrycznej 51;
- Zmodernizowano ciąg komunikacyjny przy ul. Kawaleryjskiej;
- Opracowano dokumentację projektową budowy parkingu przy ul. Chełmońskiego 2;
- Opracowano audyt energetyczny budynku przy ul. Dojnowskiej 80A.;
- Opracowano audyt energetyczny budynku przy ul. Dojnowskiej 80B;
- Trwa proces opracowania wielobranżowej dokumentacji projektowej obiektów budowlanych terminala i hangaru na lotnisku Krywlany;
- Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej budowy budynku administracyjnego w technologii pasywnej na Targowisku Miejskim;
- Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy i remontu budynków przy ul. Ks. S. Suchowolca 6 w ramach ich dostosowania do pełnienia funkcji administracyjno-biurowej na potrzeby Urzędu Miejskiego w Białymstoku;
- Dokonano analizy zakresu zadania celem przygotowania postępowania przetargowego na wykonanie robót polegających na rozdzielnic i instalacji elektrycznych ul. Gen. J. Bema 2;
- Zakończono zadanie pn. „Docieplenie części budynku biurowego Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Branickiego 3/5 (ściany szczytowej) oraz modernizacja balkonów”;
- Zainstalowano 4 pompy ciepła Panasonic o łącznej mocy 320 kW wraz z ogrodzeniem akustycznym w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 ul. Pułaskiego 25 w Białymstoku;
- Podpisano umowy na opracowanie dokumentacji projektowej termomodernizacji następujących jednostek oświatowych: Szkoły Podstawowej nr 44, ul. Rumiankowa 13, Szkoły Podstawowej nr 43, ul. Stroma 16 oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5, ul. Magnoliowa 13;
- Trwa postępowanie na wyłonienie wykonawcy robót budowlano-montażowych zadania pn. „Rozbudowa wraz z termomodernizacją Przedszkola Samorządowego nr 47, ul. Św. Wojciecha 14”;
- Zaktualizowano kosztorysy inwestorskie i audyty energetyczne budynków Przedszkola Samorządowego nr 39, ul. W. Witosa 22 - Zespół Przedszkoli Nr 1 wraz z budową parkingu,

Przedszkola Samorządowego nr 46 ul. Mieszka I 4A, Przedszkola Samorządowego nr 68 ul. Mieszka I 19, Przedszkola Samorządowego nr 78 ul. Zagórna 2/3 oraz Przedszkola Samorządowego 48 ul. Pogodna 8;

- W trakcie przygotowania jest postępowanie przetargowe na poprawę efektywności energetycznej PS 39, PS 46, PS 68 oraz PS 78;
- Podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych - etap II i III zadania pn. „Przebudowa dachu, wymiana okien oraz wykonanie elewacji i innych robót zabezpieczających budynek VI Liceum Ogólnokształcącego, ul. Warszawska 8”;
- Wykonano aktualizację projektu techniczno - wykonawczego instalacji elektrycznej oraz sanitarnej oraz podpisano umowę na roboty budowlano – montażowe zadania pn. „Termomodernizacja budynku oraz dostosowanie do przepisów ppoż Zespołu Szkół nr 16, ul. Zwycięstwa 28”;
- Opracowano dokumentację projektową zadania pn. „Termomodernizacja budynku mieszkalnego A w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203”;
- Zmodernizowano pokrycie dachowe na budynku pływalni w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203;
- Wymieniono 3 547 szt. opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy typu LED;
- Zakończono zadanie pn. „Modernizacja oświetlenia w parku przy ul. Wierzbowej na nowoczesne, energooszczędne typu LED”;
- Udzielono dotacji 44 gospodarstwom domowym na zadania inwestycyjne polegające na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Białegostoku.

Ponadto należy też podkreślić, że w analizowanym okresie Miasto przystąpiło także do realizacji założeń ujętych w planach gospodarki niskoemisyjnej oraz planach zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Niejednokrotnie zadania inwestycyjne uzupełniane były działaniami miękkimi związanymi przede wszystkim z edukacją ekologiczną mieszkańców (akcje związane ze szkodliwością spalania śmieci w gospodarstwach domowych, promocja odnawialnych źródeł energii).

Ocena jakości powietrza

Oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza, na terenie województwa podlaskiego (w tym także Miasta Białystok), dokonuje corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku w ramach Państwowego Monitoringu. Badania prowadzone są w stacjach pomiarowych: w Aglomeracji Białostockiej (2 stacje tła miejskiego), w strefie podlaskiej na terenie miasta Łomża, miasta Suwałki, Borsukowizna na obszarze gminy Krynki w Augustowie oraz w Grajewie.

Miasto Białystok położone jest w strefie aglomeracji białostockiej a punkty pomiarowe jakości powietrza zlokalizowane są przy ul: Piłsudskiego, 42 Pułku Piechoty, Warszawskiej i Upalnej.

Prowadzone pomiary są bardzo istotne z uwagi na zdrowie ludzi i różnorodność biologiczną województwa, uwzględniają one m.in. kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin.

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu stwierdzono, że w strefie aglomeracji białostockiej odnotowano przekroczenia:

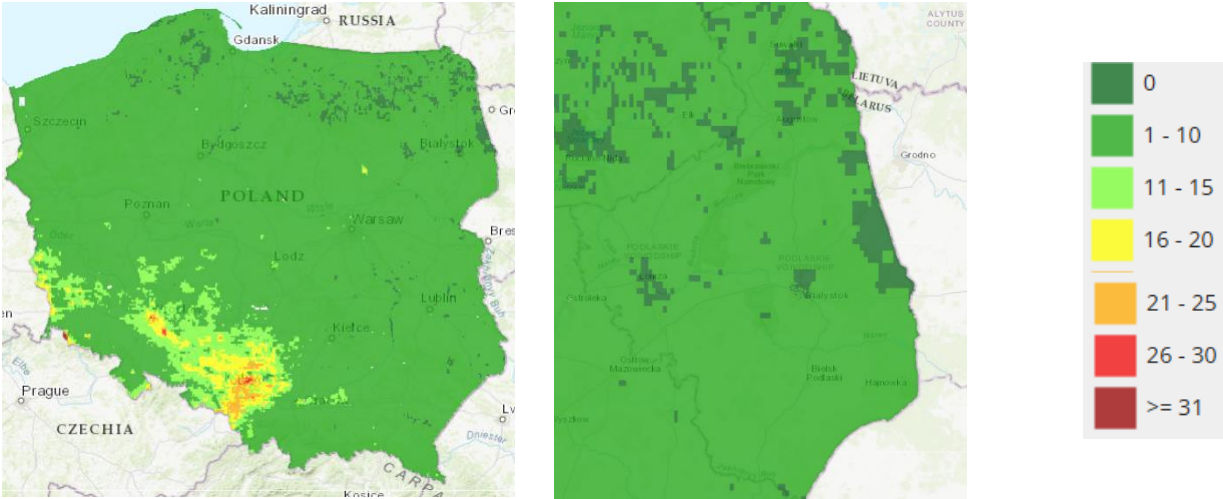
- poziomu celu długoterminowego stężeń ozonu (max 8-h) określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w tym na terenie Miasta Białystok),

Tabela 2. Wyniki klasyfikacji stref w latach 2023-2024 dla poszczególnych zanieczyszczeń w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Rok	Wyniki klasyfikacji													
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃		As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	PM2,5 II Fazy
								Poziom docelowy	Poziom celu długoterminowego						
Strefa aglomeracja białostocka	2024	A	A	A	A	A	A	A	D ₂	A	A	A	A	A	A ₁
	2023	A	A	A	A	A	A	A	D ₂	A	A	A	A	A	A ₁

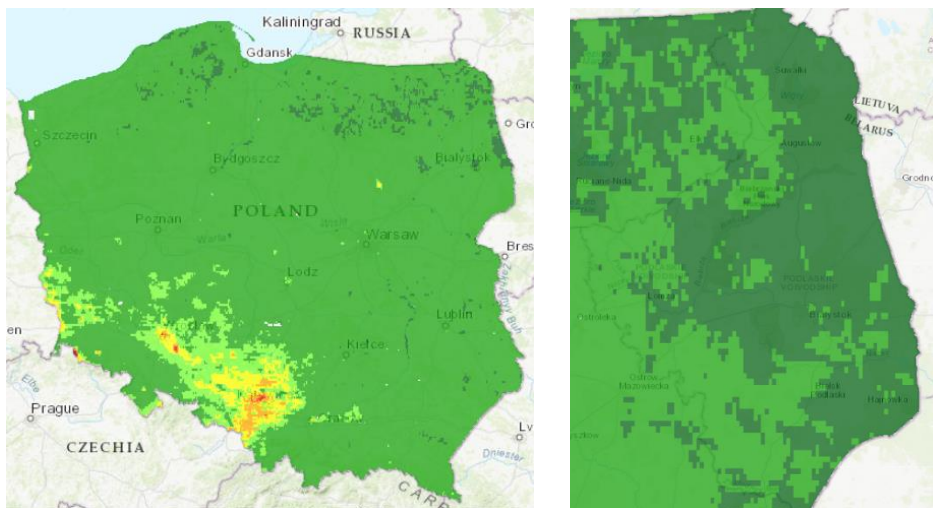
Objaśnienia: A – poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza odpowiednio poziomu dopuszczalnego, poziomu docelowego, poziomu celu długoterminowego; C – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną (z uwzględnieniem dozwolonej częstości przekroczeń dla przypadków, gdy są one określone), poziom docelowy, poziom celu długoterminowego. W ocenie dotyczącej pyłu zawieszonego PM2,5 uwzględnia się dodatkowe kryterium – poziom fazy dopuszczalnej dla fazy II – A₁ – brak przekroczeń C₁ – oznacza przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II. D₁ – nieprzekroczony poziom celu długoterminowego, D₂ – powyżej poziomu celu długoterminowego;
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ocena poziomu substancji i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2024, 2023. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, WIOŚ 2025, 2024.

Rycina 1. Modelowanie ozonu dla kryterium ochrony zdrowia i jego rozkład w województwie

2024

Legenda (wartości w
ng/m³)

2023

Źródło: Ocena poziomu substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2023, 2024, GIOŚ, 2024, 2025.

Zanieczyszczenie związane z opadem atmosferycznym

Zanieczyszczenie powietrza można obserwować także na podstawie składu chemicznego i pH opadów atmosferycznych. Od wielu lat, na skutek obecności substancji zakwaszających w atmosferze, wody opadowe w Polsce, w tym także na terenie województwa podlaskiego (stacja pomiarowa

w Białymstoku) są przeciętnie wodami o odczynie kwaśnym $\text{pH} < 5,62$.

W poniższej tabeli przedstawiono obciążenia powierzchni województwa podlaskiego w tym, powiatu wysokomazowieckiego substancjami wniesionymi przez opad atmosferyczny.

Tabela 3. Obciążenie powierzchni miasta substancjami wniesionymi przez opad atmosferyczny w 2023 r. – stacja badania chemizmu opadów w Białymstoku

Wyszczególnienie	Stężenie mg/dm^3	Ładunek mg/m^2
Siarczany	1,6-2,0	401-800
Chlorki	0,5-0,8	400-800
Azotany+ azotyny	0,301-0,375	301-400
Azot amonowy	0,9-1,0	401-500
Azot ogólny	1,3-1,5	1201-1500
Fosfor ogólny	0,03-0,041	11-20
Sód	0,3-0,4	201-400
Potas	0,11-0,20	101-200
Wapń	0,4-0,6	201-400
Magnez	0,05-0,08	31-60
Cynk	0,020-0,041	11-20
Miedź	0,00004-0,00006	4-6
Ołów	0,000076-0,00015	1,1-2
Kadm	0,00011-0,00020	0,11-0,2
Nikiel	0,00003-0,00004	0,3-0,4
Chrom	0,000011-0,0002	0,11-0,2
Jon wodorowy	0,0003-0,0004	1,6-3,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.powietrze.gios.gov.pl

Badania chemizmu opadów atmosferycznych wykazują, że zanieczyszczenia przenoszone w atmosferze i wprowadzane wraz z mokrym opadem atmosferycznym na terenie Miasta Białystok stanowią nieznaczne źródło zanieczyszczeń obszarowych oddziałujących na środowisko naturalne.

Procentowy udział poszczególnych zanieczyszczeń nie przekroczył 10%, wyjątkiem jest tu fosfor ogólny, którego procentowy udział jest nieco wyższy.

Szczególnie negatywne oddziaływanie spośród wymienionych wyżej związków mają kwasotwórcze związki siarki i azotu, powodujące, tzw. „kwaśne deszcze”, które stanowią znaczne zagrożenie dla środowiska, wywołując negatywne zmiany w strukturze oraz funkcjonowaniu ekosystemów lądowych i wodnych. Jak wskazują badania przedstawione w raporcie o stanie środowiska w przypadku 36% próbek stwierdzono $\text{pH} < 5,6$, kwalifikujące opada jako kwaśny deszcz.

Należy jednak zauważyć, że ilość tego typu opadów w minionym dziesięcioleciu, systematycznie maleje. Maleje również depozycja siarczanów (na tle Polski województwo podlaskiego, jak i gminy, jest jednym z najmniej zanieczyszczonych obszarów). W województwie odnotowuje się dość wysoką depozycję związków fosforu wpływających negatywnie na zmiany warunków troficznych gleb i przyczyniających się do eutrofizacji wód. Obciążenie innymi biogenami – związkami azotu, na tle kraju plasowało województwo wśród województw o najniższym wskaźniku tego zanieczyszczenia. Obciążenie powierzchni ładunkami metali ciężkich (kadm, nikiel, chrom) stanowiących zagrożenie dla produkcji roślinnej i zlewni wód, należy do najniższych w kraju¹.

Miasto Białystok wyemitowało łącznie ponad 692,878 tys. ton zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, z czego 99,99%, to zanieczyszczenia gazowe.

Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych pochodzących z terenu miasta, stanowi dość spory procent tego typu zanieczyszczeń w skali województwa podlaskiego, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na w latach 2023-2024 w [t].

Wyszczególnienie	Pyłowe	Gazowe				
	ogółem	ogółem	Dwutlenku siarki	Tlenków azotu	Tlenku węgla	Dwutlenku węgla
Miasto Białystok 2023	45	762 046	175	483	493	760 877
Miasto Białystok 2024	37	692 878	245	433	536	691 640
województwo podlaskie 2023	357	1 817 912	1 230	1 847	1 687	1 812 027
województwo podlaskie 2024	346	1 768 050	1 341	1 658	1 863	1 762 584
% udziału wojewódzkiego 2023	12,61	41,92	14,23	26,15	29,22	41,99
% udziału wojewódzkiego 2024	10,69	39,19	18,27	26,12	28,77	39,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie, GUS. 2024-2025.

Wśród zanieczyszczeń gazowych dominuje przede wszystkim emisja dwutlenku węgla stanowiąca ponad 99,80% wszystkich zanieczyszczeń gazowych. Związane jest to przede wszystkim z emisją z sektora komunalno- bytowego.

Strefa aglomeracji białostockiej, w której położone jest Miasto Białystok generuje ponad 40% zanieczyszczeń gazowych, w skali województwa podlaskiego. Należy jednak zauważyć,

¹ Raport różny badań monitoringowych w 2023 r. GIOŚ w Warszawie, WIOŚ 2024 r.

że procent ten ulega zmianie w kierunku niższych wartości, co jest zjawiskiem korzystnym (spadek). W zakresie emisji zanieczyszczeń gazowych, w ostatnich dwóch latach, zaobserwowano trend spadkowy poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń jak: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenek azotu, wyjątkiem jest tu zaobserwowany wzrost emisji dwutlenku siarki.

W przypadku emisji zanieczyszczeń pyłowych ich udział w skali województwa był niewielki i wahał się w poszczególnych latach w zakresie 12-10 % z tendencją spadkową co jest zjawiskiem korzystnym.

Obserwowany ogólny trend malejący emisji zanieczyszczeń na terenie Miasta Białystok jest konsekwencją realizacji m.in.: programów takich jak:

- „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXIV/415/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 20), zmieniona uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XIX/235/2020 z dnia 8 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 2879), zmieniona uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XLIV/610/2022 z dnia 27 czerwca 2022 r.
- "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Białegostoku" uchwała Rady Miejskiej w Białymstoku NR XLIV/631/21 z dnia 25 października 2021 r.

5.2.Zagrożenie hałasem

W ramach obszaru interwencji: *Zagrożenie hałasem* w Programie ochrony środowiska wyznaczono 2 cele, 3kierunki interwencji oraz 6 zadań:

Tabela 5. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem hałasu	1. Ograniczenie oddziaływania hałasu kolejowego	1. Sporządzanie nowej mapy akustycznej m. Białystok
		2.Realizacja działań w obowiązującym POŚPH
		3. Pomiary kontrolne hałasu
	2. Ograniczenie uciążliwości zakładów przemysłowych	4. Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu (nie dotyczy hałasu komunikacyjnego)
Osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu	3. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia ochrony środowiska przed hałasem	5. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed hałasem
		6. Wykorzystanie planowania przestrzennego do tworzenia cichych stref w zabudowie mieszkaniowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z zagrożeniem hałasem:

2023 r.

- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)” wykonano centrum przesiadkowe z peronami i zatokami autobusowymi oraz wiatami przystankowymi, układ drogowy - Bohaterów Monte Cassino, Łomżyńska; powstały podwójne perony autobusowe zlokalizowane przy jednokierunkowych drogach manewrowych z miejscami postojowymi dla autobusów, drogi

- manewrowe i parking typu „Kiss&Ride”, chodniki dla pieszych, drogi rowerów; łącznie wykonano nawierzchnię jezdni o długości 1430,00 mb, ciąg pieszo-rowerowy - 809,40 mb, drogę dla rowerów - 1737,1 mb, buss-pasy - 2230,10 mb;
- opracowano dokumentację projektową na budowę włączenia ul. Pińskiej do ul. M. Kopernika i rozbudowę wlotu ul. Depowej;
 - w ramach ww. zadania jest realizowana budowa przejścia podziemnego pieszo-rowerowego pod torami PKP wraz z przebudową ul. Kolejowej i ul. Zwycięstwa w rejonie dworca PKP;
 - w ramach zadania "Wygodnie pieszo i na kołach przez Wiadukt Dąbrowskiego opracowano dokumentację projektową na budowę bezpiecznego przejścia dla pieszych przez wiadukt wzdłuż ul. J. H. Dąbrowskiego;
 - Wykonano analizę porealizacyjną oddziaływania na środowisko dla inwestycji pn.: "Rozbudowa Alei Tysiąclecia Państwa Polskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Gen. St. Maczka - Gen. Wł. Andersa do terenu kolejowego przy ulicy Poleskiej oraz budowa węzła drogowego w Porosłach, ul. Kleeberga - droga krajowa Nr 8 - droga wojewódzka Nr 676 - ul. Jana Pawła II";
 - Rozpoczęto przygotowania do opracowania programu funkcjonalno-użytkowego zadania pn. Przebudowa układu drogowego w centrum Białegostoku poprzez budowę woonerfu w ul. Św. Rocha oraz ul. 8KD-D;
 - Opracowano uzupełnienie dokumentacji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla przedsięwzięcia polegającego na budowie ul. Piastowskiej;
 - W dniu 13 grudnia 2023 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę urządzeń ochrony akustycznej budynków zlokalizowanych wzdłuż Trasy Niepodległości;
 - Zakończono zadanie pn. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF, w ramach którego wykonano drogę rowerową 167,50 mb na ul. Zwierzynieckiej i ul. Gen. N. Sulika; ciąg pieszo-rowerowy 806,24 mb na ul. J. Waszyngtona, ul. K. Ciołkowskiego i ul. Gen. N. Sulika; kontrapas rowerowy 560,40 mb na ul. Wesołej;
 - Rozpoczęto budowę ul. Reytana;
 - Rozpoczęto budowę ul. Cytrusowej;
 - W ramach zadania pn. "Rozwój układu komunikacyjnego Białegostoku" zakończono budowę ulic: Rodzinnej i Sielskiej (wykonano nawierzchnię jezdni 576,00 mb) i ul. Kiemliczów (wykonano nawierzchnię jezdni 363,00 mb);
 - W ramach ww. zadania rozpoczęto budowę ul. Zawady, Św. Łukasza, drogi gminnej 1KD-Z, rozbudowę ul. Starosielce na odcinku od ul. KD-7D do ul. Cementowej, rozbudowę ulic Wiklinowej i Kolonia Bagnówka oraz budowę przedłużenia ulicy płk. Czesława Hake;
 - Rozpoczęto przygotowywanie dokumentów do postępowania przetargowego na opracowanie dokumentacji technicznej budowy ul. Hotelowej;
 - Wybudowano drogę dojazdową w rejonie ul. Pod Krzywą;
 - Wydano decyzję zezwolenie na realizację inwestycji drogowej na budowę ul. Łużyckiej;
 - Zakończono zadanie pn. „Ścieżka rowerowa od ulicy Marczukowskiej do basenu i miasteczka ruchu drogowego” w ramach którego wykonano drogę rowerową 258,50 mb oraz ciąg pieszo-rowerowy 65,30 mb;
 - Rozpoczęto rozbudowę i przebudowę ul. J. K. Kluka na odcinku od ul. I. Mościckiego do ul. K. Kosińskiego wraz z budową ronda w częściowej formule "zaprojektuj i wybuduj";

- W dniu 29.01.2024 r. podpisano umowę na rozbudowę i przebudowę ul. J. K. Kluka, na odcinku od ul. J. Brzechwy do ul. I. Mościckiego;
- Wybudowano dodatkowe miejsca parkingowe przy ul. Pogodnej i ul. Jarzębinowej w formule "zaprojektuj i wybuduj". W ramach umowy wykonano 16 miejsc parkingowych;
- ul. W. Wróblewskiego do ul. Strażackiej w formule "zaprojektuj i wybuduj". W ramach umowy, wyniesiono 3 skrzyżowania;
- Wybudowano 15 miejsc parkingowych przy ulicy Narewskiej;
- Proceduje się prace związane z określeniem zakresu przebudowy ulicy Octowej;
- Zakończono budowę ul. M. Reja, w ramach której wykonano nawierzchnię jezdni - 211,00 mb;
- Wyłoniono wykonawcę na roboty budowlano-montażowe na budowę drogi rowerowej w ciągu ul. Kolejowej;
- Zakończono budowę ulic: Liliowej, Orłąt Lwowskich, J. Zamoyskiego, w ramach której wykonano nawierzchnię jezdni - 1036,00 mb;
- Zakończono zadanie pn. Budowa ogólnodostępnego parkingu w rejonie ul. St. Żeromskiego i ul. K. Pułaskiego, w ramach którego wykonano 17 miejsc parkingowych;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę ul. Strusiej.
- Opracowano dokumentację projektową na budowę ul. Żurawiej na odcinku od ul. Niedźwiedziej do ul. Wilczej.
- Opracowano dokumentację projektową na budowę ul. Lawendowej na odcinku od ul. Magnoliowej do ul. Św. A. Boboli z włączeniem ul. St. Okrzei.
- Opracowano aktualizację dokumentacji projektowej na budowę drogi gminnej, w ramach układu drogowego w rejonie Toru Białystok - odcinek II.
- trwało opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Św. Jana Chrzyciela na odcinku od ul. Stoczni Gdańskiej do ul. Zalesie.6.
- Trwało opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. A. Puszkina na odcinku od ul. J. Brzechwy do skrzyżowania z ul. Obrońców Westerplatte.
- W dniu 12 stycznia 2024 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Motyla na odcinku od ul. Dojlidy Górne do ul. Św. Jana Chrzyciela z budową dróg dojazdowych 20KD-D i 19KD-D.8.
- W dniu 26 stycznia 2024 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Belgijskiej oraz ul. Hiszpańskiej.
- W dniu 01 lutego 2024 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Nadrzecznej na odcinku od ul. Gen. St. Maczka (droga gminna 110119b) do ul. Saturna.
- Trwała budowa ulic: Szyszkowej i Chmielowej;
- Wykonano 6 szt. wiat przystankowych na następujących przystankach nr: 013 Antoniukowska/Owsiana, 165 Konstytucji 3 Maja/Swobodna, 321 Pogodna/Wiejska, 524 Wasilkowska/Andersa;
- Podpisano umowę na sukcesywne wykonywanie robót rozbiórkowych związanych z realizacją inwestycji drogowych;

- Wykonano utwardzenie nawierzchni z kostki brukowej na wskazanym obszarze na terenie Targowiska Miejskiego przy ul. Kawalerskiej;
- Ogłoszono postępowanie przetargowe na opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę nawierzchni utwardzonych wraz z infrastrukturą oraz budową parkingów na wskazanej części Targowiska Miejskiego;
- W ramach zadania pn. „Budowa terminala i hangaru na lotnisku Krywlany” zakończono aktualizację koncepcji funkcjonalnej lotniska Białystok Krywlany;
- Zmodernizowano części parkingu zlokalizowanego przy budynku nr 12 na działce o nr. ewid. 788/11 (obr. 12 Białostoczek Pld.) przy ul. Węglowej w Białymstoku;
- Wykonano utwardzenia nawierzchni z kostki brukowej na wskazanym obszarze na działce 280/14, 285/1 i 312 przy ul. Antoniukowskiej w Białymstoku;
- Wymieniono istniejącą nawierzchnię betonową na nawierzchnię z kostki brukowej na wskazanym obszarze na terenie przy ul. Węglowej w Białymstoku między budynkami nr 30 i 24;
- Rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę mostu w ul. Elektrycznej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego;
- Rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę obiektu inżynierskiego w ul. Ks. St. Suchowolca wraz z rozbiórką istniejącego mostu;

2024 r.

- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)” wybudowano przejście podziemne pieszo-rowerowe pod torami PKP wraz z przebudową ul. Kolejowej i ul. Zwycięstwa w rejonie dworca PK (w tym ciąg pieszy o powierzchni 365,50 m², droga dla rowerów 242 mb); przebudowano skrzyżowania ulic: Zwycięstwa i Kolejowej;
- W ramach zadania pn. „Wygodnie pieszo i na kołach przez Wiadukt Dąbrowskiego” wykonano wyniesione przejście dla pieszych zlokalizowane na pasie wyłączenia z ul. J. H. Dąbrowskiego w kierunku ul. Poleskiej, przebudowano chodnik 58,20 m² na ul. J. H. Dąbrowskiego;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę urządzeń ochrony akustycznej budynków zlokalizowanych wzdłuż Trasy Niepodległości;
- W ramach budowy ul. Reytana wykonano nawierzchnię jezdni 145 mb;
- W ramach budowy ul. Cytrusowej wykonano nawierzchnię jezdni 363 mb;
- W ramach budowy ul. Zawady wykonano nawierzchnię jezdni 660 mb;
- W ramach budowy ul. Św. Łukasza wykonano nawierzchnię jezdni 513,80 mb oraz drogę dla rowerów 500,40 mb;
- W ramach budowy drogi gminnej 1 KD-Z na odcinku od granicy działki 466/32 do działki nr 830 w obrębie 19 Skorupy wykonano nawierzchnię jezdni 613,30 mb oraz drogę dla rowerów 632,90 mb;
- W ramach rozbudowy ulicy Starosielce na odcinku od ul. KD-7D do ul. Cementowej wykonano nawierzchnię jezdni 611,30 mb;
- W ramach rozbudowy ulic: Wiklinowej i Kolonia Bagnówka wykonano nawierzchnię jezdni 587 mb;
- W ramach budowy ulicy Krywlany wykonano nawierzchnię jezdni 685,80 mb, drogę dla pieszych i rowerów 657 mb;

- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej budowy obustronnego chodnika na ul. B. Prusa;
- Zakończono rozbudowę ul. J. K. Kluka od ul. J. Brzechwy do ronda;
- Rozpoczęto rozbudowę i przebudowę ul. J. K. Kluka na odcinku od ul. I. Mościckiego do ul. K. Kosińskiego wraz z budową ronda w częściowej formule "zaprojektuj i wybuduj";
- Rozpoczęto budowę ul. Korycińskiej;
- W ramach budowy ul. Lawendowej wykonano nawierzchnię jezdni 672 mb;
- W ramach przebudowy chodnika w ul. Fabrycznej przebudowano nawierzchnię chodnika 505,50m²;
- W ramach przebudowy ul. Barszczańskiej na odcinku od ul. Klepackiej do ul. Meksykańskiej wykonano nawierzchnię jezdni 421,80 mb, chodnik 301,64 m²;
- W ramach przebudowy ul. Barszczańskiej w zakresie zmiany nawierzchni chodników wykonano chodnik 296,20 m;
- W ramach budowy zatok parkingowych oraz dróg dla pieszych w ul. Rumiankowej w rejonie budynku nr 1 oraz nr 2 wraz z zagospodarowaniem terenu wykonano 23 miejsca parkingowe;
- W ramach przebudowy nawierzchni skrzyżowania ulic: ks. J. Popiełuszki, Hetmańskiej i gen. Augusta Emila Fieldorfa "Nila" w formule "zaprojektuj i wybuduj" przebudowano nawierzchnię skrzyżowania 5 296,39 m² oraz drogę dla rowerów 35,1 mb;
- W ramach przebudowy nawierzchni ul. Gen. J. Hallera w formule "zaprojektuj i wybuduj" przebudowano nawierzchnię jezdni 730 mb;
- W ramach przebudowy ul. Bażantarskiej i ul. kard. S. Wyszyńskiego w zakresie budowy nawierzchni drogi dla pieszych nawierzchnię chodnika 126 m²;
- W ramach budowy ul. A. Puszkina na odcinku od ul. Obrońców Westerplatte do ul. Jana Brzechwy wykonano nawierzchnię jezdni 58 mb;
- Rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej na przebudowę ul. Zachodniej na odc. od ul. Wiejskiej do ulicy wewnątrzosiedlowej 6KDL wraz z jej skrzyżowaniem;
- Rozpoczęto zaprojektowanie i rozbudowa układu komunikacyjnego na osiedlu Bagnówka budowa - ul. 1KD-L na odcinku od ul. 42 Pułku Piechoty do ul. W. Wołkova w formule "zaprojektuj i wybuduj"
- W dniu 15.01.2025 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę ul. T. Torańskiej, ul. J. K. Kluka na odc. od ul. T. Torańskiej do rzeki Dolistówka wraz z przebudową przepustu na rzece, oraz 1 KD-L na odc. od ul. Ł. Prus do ul. T. Torańskiej;
- W ramach zadania pn. „Zwiększenie dostępności komunikacyjnej osiedla Starosielce w Białymstoku poprzez budowę odcinka ul. Niewodnickiej” wykonano nawierzchnię jezdni 598 mb,
- Opracowano koncepcję budowy asfaltowej drogi dla rowerów wzdłuż Placu Jana Pawła II i ul. Legionowej na odc. od ronda dr. Lussy do ul. Akademickiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. W. Sławińskiego;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. Świętokrzyskiej na odc. do połączenia z drogą dla rowerów wzdłuż ul. Wierzbowej i ul. Antoniukowskiej;

- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. J. K. Branickiego, ul. Piastowskiej oraz budowę przejazdu rowerowego przez al. J. Piłsudskiego;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi dla rowerów (na asfaltową) wzdłuż ul. Baranowickiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę asfaltowej drogi dla rowerów wzdłuż ul. Składowej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na zagospodarowanie terenu w rejonie Centrum Przesiadkowego;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę przejazdu dla rowerów wraz z dostosowaniem sygnalizacji świetlnej przez ul. Piastowską w rejonie ul. Sybiraków;
- dniu 04.02.2025 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę pętli autobusowej przy ul. Zielonogórskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół pętli;
- W dniu 02.12.2024 r. podpisano umowę na wykonanie robót budowlano-montażowych budowy ul. Rzędziana;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę ul. św. Jana Chrzyciela na odcinku od ul. Stoczni Gdańskiej do ul. Zalesie;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Motyla na odcinku od ul. Dojlidy Górne do ul. św. Jana Chrzyciela z budową dróg dojazdowych 20KD-D i 19KD-D;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Belgijskiej oraz ul. Hiszpańskiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Nadzecznej na odcinku od ul. gen. St. Maczka (droga gminna 110119b) do ul. Saturna;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Długiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Białoruskiej na odcinkach: od ul. Serbskiej do ul. Niewodnickiej (KD-18D) oraz do granicy miasta (KD-23D);
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę ul. Bydgoskiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej budowy ul. Syriusza i ul. Oriona na odcinkach: ul. Syriusza - od ul. Bacieczki do ul. Oriona oraz ul. Oriona - od ul. Syriusza do końca działki nr 1238/3 obr. 01-Bacieczki;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej budowy ul. Dworskiej na odcinkach: od działki o nr 1645/1 do działki 1629/1;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę przedłużenia ul. Świętego Łukasza wraz z ul. Dolną na odc. od końca działki 88/7 - obr. 23 wraz z drogą 2 KD-D.Trwa procedura wyłonienia wykonawcy robót budowlano-montażowych;
- W ramach budowy ul. Szyszkowej i Chmielowej wykonano nawierzchnię jezdni 973 mb;
- Wykonano koncepcję budowy drogi ul. Ziołowej. Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej;
- Wykonano koncepcję budowy drogi ul. Szczygłej. Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej;

- Wybudowano drogę dla rowerów w ciągu ul. Kolejowej. W ramach umowy wykonano 98 mb drogi dla rowerów;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. Dolistowskiej na odc. od ul. 42 Pułku Piechoty do ul. gen. N. Sulika oraz na budowę parkingu przy ul. Dolistowskiej w rejonie schroniska dla zwierząt;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę asfaltowej drogi dla rowerów i chodnika wzdłuż ul. ks. J. Popiełuszki na odc. od ul. Hetmańskiej do ul. Upalnej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. M. Kopernika na odc. od ul. Depowej do wjazdu przed więzieniem;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. Kolejowej i Knyszyńskiej oraz wzdłuż ul. Zwycięstwa;
- Trwa opracowanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej na odc. od ul. H. Kołłątaja do ul. Narodowych Sił Zbrojnych;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż al. Konstytucji 3 Maja oraz wzdłuż ul. gen. W. Sikorskiego;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż al. Jana Pawła II;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. Hetmańskiej na odc. od ul. ks. J. Popiełuszki do ul. Marczukowskiej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę drogi dla rowerów wzdłuż ul. S. Żeromskiego na odc. od ul. Transportowej do ul. K. Pułaskiego;
- Trwa wykonywanie ekspertyzy technicznej, dotyczącej stanu technicznego wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. J. H. Dąbrowskiego;
- Trwa procedura zawarcia umowy na poprawę infrastruktury przystankowej poprzez przebudowę zatok i peronów autobusowych w formule "zaprojektuj i wybuduj";
- dniu 10.12.2024 r. podpisano umowę na budowę ulic: I. Mościckiego, I. Potockiego, 15KD-L, 16KD-L, 9.2KD-D, 17 KD-L w formule "zaprojektuj i wybuduj";
- W ramach budowy ul. Krzywej wykonano nawierzchnię jezdni 210 mb;
- W ramach budowy ul. Karmelowej wykonano nawierzchnię jezdni 262 mb;
- Wykonano 8 szt. wiat przystankowych na terenie Białegostoku na następujących przystankach (nr inw. nazwa przystanku): 244 Elizy Orzeszkowej, 221 Jerzego Waszyngtona, 323 Stefana Żeromskiego, 324 Garaże, 419 Ryska, 420 Ryska, 527 Zachodnia, 529 Politechnika;
- Przeprowadzono czynności rozbiórkowe pod inwestycje drogowe;
- Opracowano dokumentację projektową przebudowy nawierzchni utwardzonych wraz z infrastrukturą oraz budową parkingów na części Targowiska Miejskiego;
- Wybudowano zjazd z ulicy Kawaleryjskiej na targowisko;
- Zmodernizowano nawierzchnię ul. Jarzębinowej, Węglowej i Akademickiej;
- Zmodernizowano kocioł przy ul. Barszczańskiej 10;
- Wykonano przebudowę nawierzchni i murów oporowych przy ul. Malmeda 10;

- Wykonano zmianę organizacji ruchu drogowego i wybudowano sygnalizację świetlną na ul. Hetmańskiej na przejściu dla pieszych przy sklepie Auchan;
- Zamontowano urządzenia bezpieczeństwa ruchu na przejściu dla pieszych i przejeździe rowerowym na ul. F. Filipowicza przy parkingu "Park&Ride".

W dniu 19 lutego 2024 r. Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr LXII/931/2024 przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego”, który jest dokumentem strategicznym, stanowiącym istotny element polityki długookresowej w zakresie ochrony przed hałasem m.in. Miasta Białystok

Należy zaznaczyć, że kwestie związane z przebiegiem i lokalizacją dróg czy nowych budynków (mogących mieć wpływ na klimat akustyczny poszczególnych obszarów) regulowane były przestrzeganiem zapisów ustanowionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

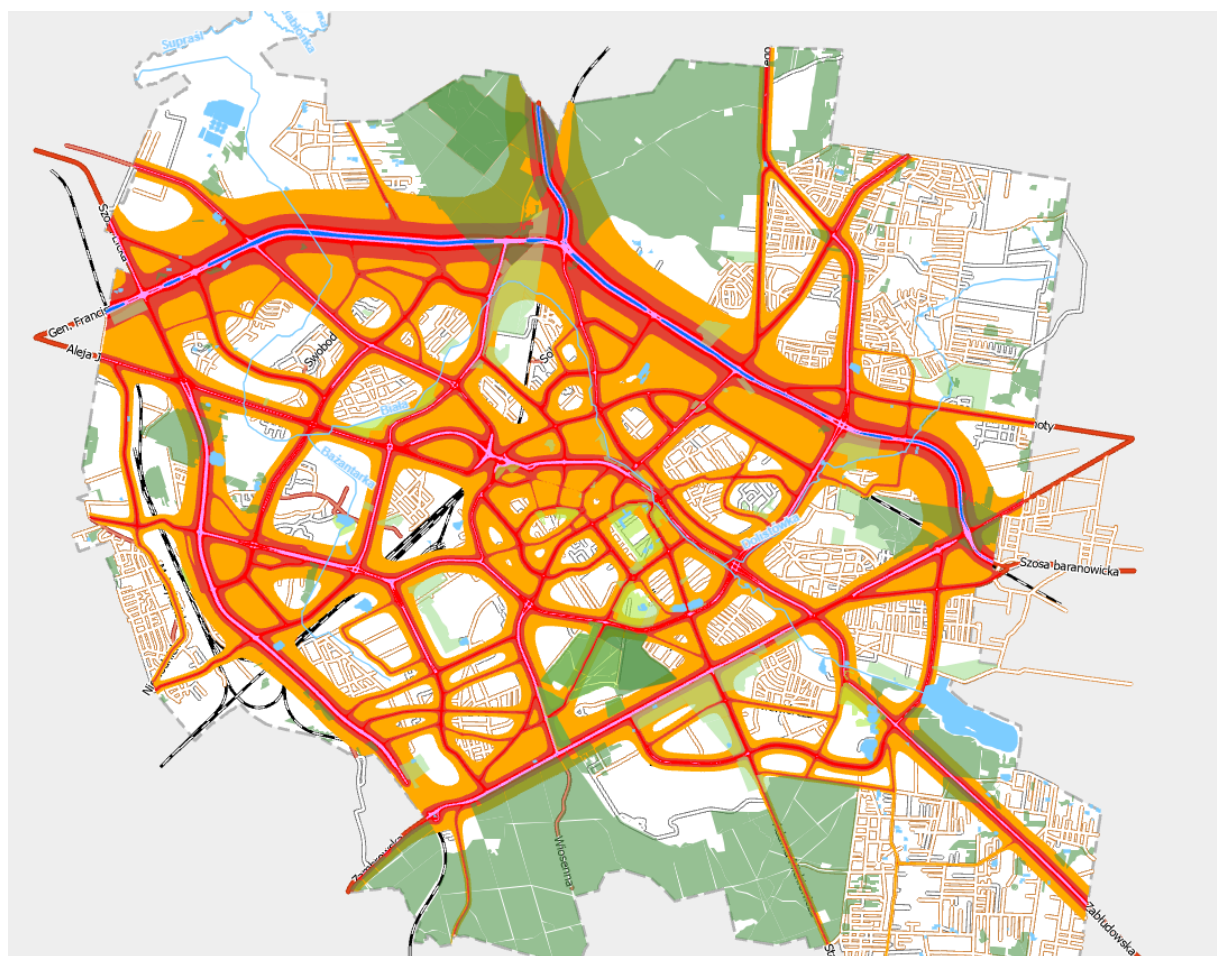
Ocena jakości klimatu akustycznego

Badania jakości klimatu akustycznego prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. W roku 2023-2024 do badań poziomu hałasu drogowego (długookresowego i krótkookresowego) nie wskazano żadnych punktów położonych na terenie Miasta Białystok. Najbliższy punkt pomiaru hałasu komunikacyjnego położone były w gminie Choroszcz (Porosły Kolonia).

W ramach monitoringu hałasu m.in. Miasto Białystok sporządziło Strategiczną Mapę Hałasu Miasta Białystok (2022), w ramach której prowadzono pomiary emisji hałasu drogowego.

Poniższa rycina przedstawia rozkład emisji hałasu w porze dnia na terenie miasta Białystok

Rycina 2. Emisja hałasu drogowego w porze dnia na terenie miasta Białystok

Emisja hałas drogowy LDWN

Emisja hałas drogowy LDWN

- 55 - 60 dB
- 60 - 65 dB
- 65 - 70 dB
- 70 - 75 dB
- pow. 75

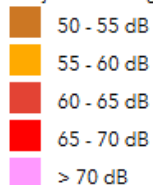
Źródło: Mapy hałasowej, GIS Białystok

Rycin3. Emisja hałas drogowy w porze dnia na terenie miasta Białystok

Emisja hałas drogowy LN

Emisja hałas drogowy LN

Źródło: Mapy hałasowej, GIS Białystok

Należy zauważyć, że większa emisja hałas generowana jest na terenie miasta w porze dnia niż nocy oraz wzdłuż głównych arterii miasta (obwodnic).

Przekroczenia wartości dopuszczalnych hałas występują w pasie drogowym i w odległość ok. 200 m od nich w przedziale 70-75 dB w porze dnia, w porze nocnej są nieco niższe w granicach 60-65 dB.

W tabeli poniżej przedstawiono ilość ludność narażonej na ponadnormatywny poziom dźwięku w zakazu z hałasem drogowym.

Tabela 6. Liczba ludności narażona na hałas drogowy

Liczba ludności narażona na hałas			
Zakres od [dB]	Zakres do [dB]	Hałas drogowy	
		LDWN	LN
<50.0		138 144	217 230
50.0	54.9	35 727	31 364
55.0	59.9	44 980	7 198
60.0	64.9	30 730	45
65.0	69.9	6 243	0
70.0	74.9	14	0
75.0	79.9	0	0
>80.0		0	0

Źródło: Strategiczną Mapę Hałasu Miasta Białystok

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku dokonał pomiarów w zakresie hałasu przemysłowego. Na terenie Miasta Białystok wskazano 11 punktów pomiarowych i tylko w dwóch odnotowano pojedyncze przekroczenia miało to miejsce przy ul. Bema 111 (w porze nocy) i ul. Prowiantowej (w porze dnia).

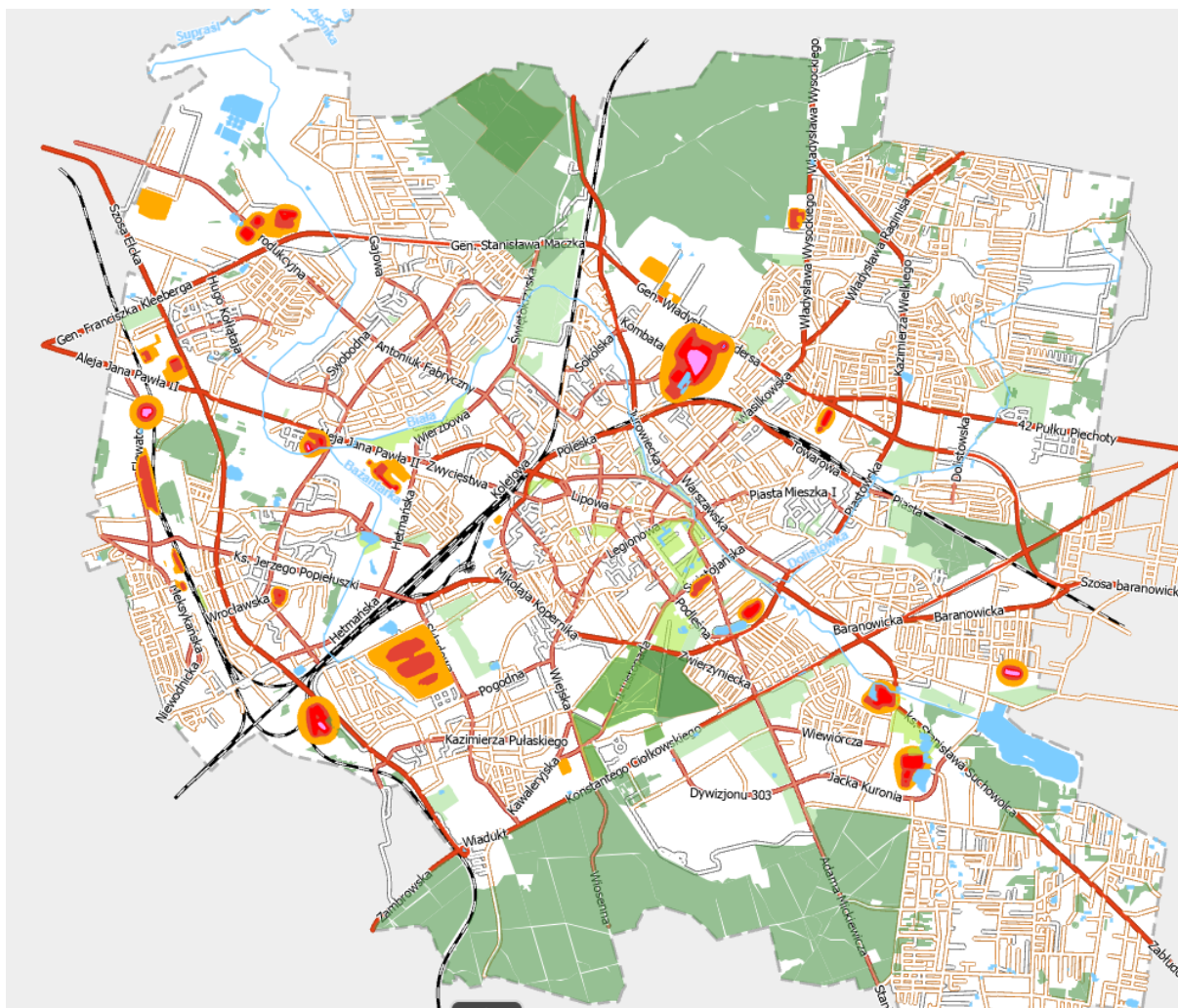
W tabeli poniżej przedstawiono wyniki pomiaru hałasu przemysłowego w poszczególnych Miasta Białystok.

Tabela 7. Wyniki pomiarów hałasu przemysłowego na terenie Miasta Białystok

Numer pkt. pomiarowego	Lokalizacja punktów pomiarowych		LAeq [dB]		Dopuszczalny poziom hałasu [dB]	
	miejsowość	przybliżona lokalizacja	Pora dnia	Pora nocy	Pora dnia	Pora nocy
3	Białystok	ul. Przytorowa 9	44,1	42,1	55	45
4		PP - przy elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Bitwy Białostockiej 7	46,2	43,3		
5		PP - przy elewacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego ul. Poleska 15	45,0	40,5		
6		PP - przy elewacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego ul. Poleska 13	45,4	40,9		
7		ul. Niedźwiedzia 65	50,8	42,9		
8		ul. Niedźwiedzia 59	45,9	40,8		
9		PP - przy zabudowie wielorodzinnej Żubrów 10	45,3	40,7		
10		ul. Boboli 91	44,7	37,1		
11		ul. Pozioma 5	42,9	42,0		
12		PP - w świetle otwartego okna budynku chronionego (Pozioma 5)	35,9	35,8		
13		PP - na granicy posesji chronionej przy ul. gen. Józefa Bema 111	51,2	49,1		
14		PP - na granicy posesji chronionej - ul. Prowiantowa 19	77,2	-		
15		PP - ul. Wiklinowa 8, przy granicy działki	43,2	39,1	50	40

Źródło: Ocena akustyczna środowiska na terenie województwa podlaskiego w 2023 r. WIOŚ 2024 r.

Rycina 4. Emisja hałasu przesyłowego w porze dnia na terenie miasta Białystok

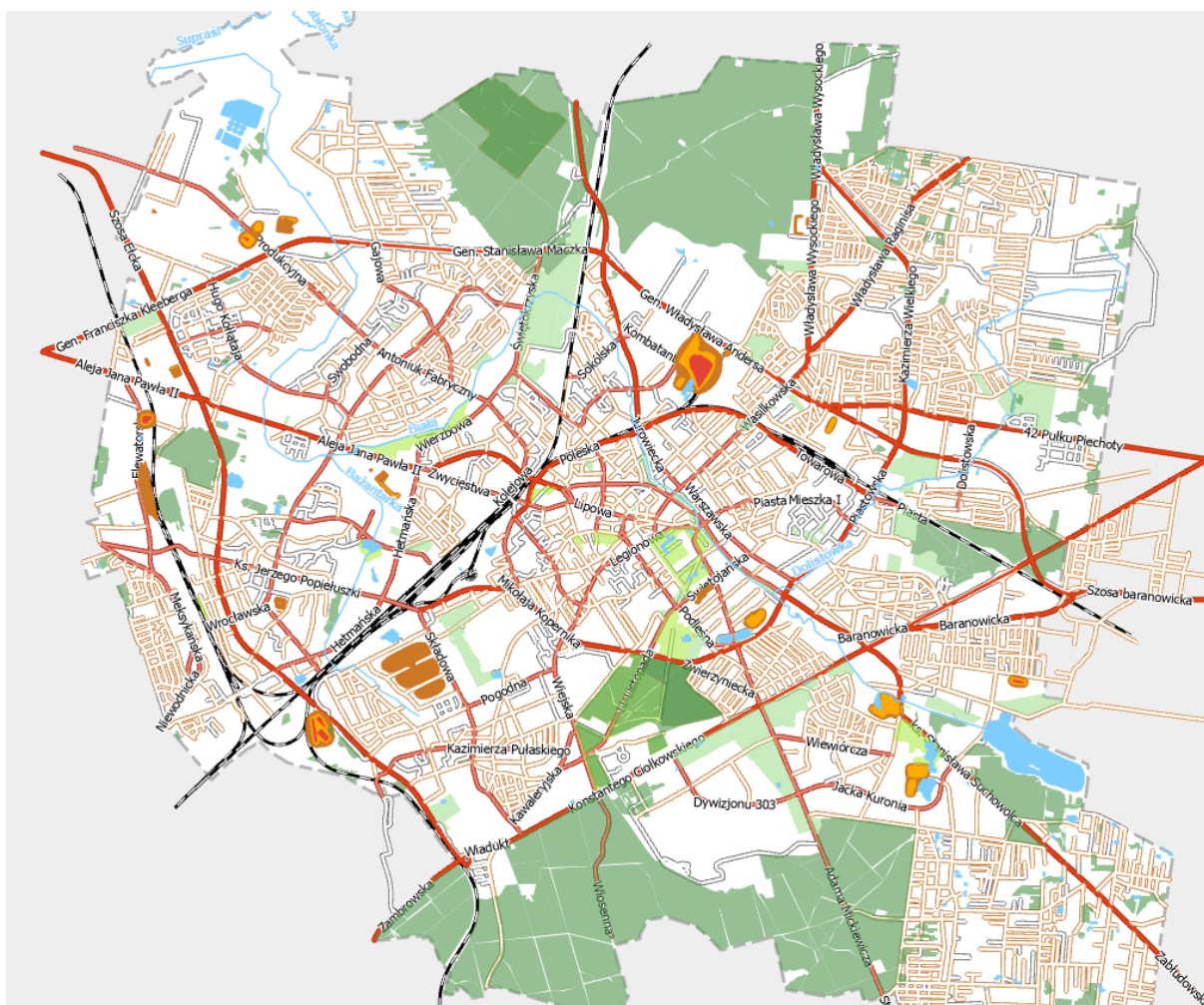
Emisja hałas przemysłowy LDWN

Emisja hałas przemysłowy LDWN

- 55 - 60 dB
- 60 - 65 dB
- 65 - 70 dB
- 70 - 75 dB
- pow. 75 dB

Źródło: Mapy hałasowej, GIS Białystok

Rycina 5. Emisja hałasu przemysłowego w porze nocy na terenie miasta Białystok

Emisja hałas przemysłowy LN

Emisja hałas przemysłowy LN

- 50 - 55 dB
- 55 - 60 dB
- 60 - 65 dB
- 65 - 70 dB
- pow. 70 dB

Źródło: Mapy hałasowej, GIS Białystok

Niezmiennie od lat, najbardziej uciążliwym źródłem hałasu na obszarze województwa podlaskiego (w tym także Miasta Białystok) jest hałas komunikacyjny, choć z roku na rok widoczna jest poprawa środowiska akustycznego wzdłuż badanych odcinków dróg, co jest związane głównie z przeniesieniem transportu ciężkiego poza obszary zabudowane poprzez rozbudowę obwodnic oraz tworzenie nowych tras szybkiego ruchu o znaczeniu transgranicznym.

Hałas przemysłowy na obszarze województwa podlaskiego (w tym Miasta Białystok) ma charakter lokalny, a na ponadnormatywny jego wpływ narażona jest ludność mieszkająca w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów.

5.3.Pola elektromagnetyczne

W ramach obszaru interwencji: *Pole elektromagnetyczne* wyznaczono 1 cel, 4 kierunki interwencji oraz 7 zadań:

Tabela 8. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	1. Monitoring pól elektromagnetycznych	1. Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
		2. Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi
		3. Przyjmowanie zgłoszeń instalacji które emitują pole elektromagnetyczne
	2. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	4. Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących pól elektromagnetycznych
		5. Uwzględnianie zasad ograniczania w użytkowaniu terenu położonego w zasięgi promieniowania elektromagnetycznego ze stacji przekątnikowych telefonii komórkowej
	3. Kontrola źródeł pól elektromagnetycznych	6. Kontrole instalacji emitujących pola elektromagnetyczne
	4. Zmniejszenie liczby źródeł promieniowania	7. Obniżenie udziału nadziemnych linii wysokich napięć w ogólnej długości tych linii na terenie m. Białystok

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

W zakresie analizowanego komponentu, w okresie objętym niniejszym raportem Miasto Białystok wydawało decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi. W zapisach planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uwzględnione zostały strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych. Wskazano dla linii elektroenergetycznych pasy technologiczne, które wyznaczane zostały w celu prawidłowej obsługi linii elektroenergetycznej i jej urządzeń. W pasach technologicznych linii elektroenergetycznych, zakazano m.in. lokalizowania budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych, w tym obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacje paliw, a także warunki lokalizacji stref zagrożonych wybuchem, muszą uwzględniać wymogi, określone w przepisach odrębnych oraz normach, dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych. Wskazywano w Studiach uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego strefy ochronne, związane z wielkością natężenia pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez linie wysokiego napięcia. Strefy ochronne pokrywają się z pasami technologicznymi linii elektroenergetycznych.

Ocena wielkości PEM

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badany jest poziom pól elektromagnetycznych, w latach 2023-2024 dokonano pomiarów pól elektromagnetycznych w 7 punktach na terenie miasta Białystok.

Tabela 9. Punkty pomiarowe PEM na terenie Miasta Białystok.

Lp.	Nazwa punktu pomiarowego	Ulica
Miasta powyżej 200 000 mieszkańców		
1	B_2021_A_1	Lipowa 20
2	B_2021_A_2	Bema 91
3	B_2021_A_3	Marii Konopnickiej 1
4	B_2021_A_4	Fabryczna 27
5	B_2021_A_5	róg ulic M. Skłodowskiej-Curie i Z. Krasińskiego
6	B_2021_A_6	Różana 19
7	B_2021_A_7	Antoniuk Fabryczny 5/7

Źródło: Ocena poziomu pola elektromagnetycznego w środowisku na terenie województwa podlaskiego w 2023 r. WIOŚ 2024 r.

W latach objętych niniejszym raportem w żadnym z badanych punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych. W przypadku pięciu z nich wartości były poniżej progów oznaczalności – a więc bardzo małe.

Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Wielkości pomiarów PEM w Mieście Białystok.

Nazwa punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Stwierdzenie zgodności		
			E max [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WME
B_2021_A_1	1,6	0,8	2,0	1,0	0,11
B_2021_A_2	1,5	0,8	1,8	0,9	0,1
B_2021_A_3	< 0,8	-	0,8	0,4	0,04
B_2021_A_4	< 0,8	-	-	-	-
B_2021_A_5	< 0,8	-	1,3	0,6	0,07
B_2021_A_6	< 0,8	-	-	-	-
B_2021_A_7	1,7	0,8	2,5	1,2	0,13

Źródło: Ocena poziomu pola elektromagnetycznego w środowisku na terenie województwa podlaskiego w 2023 r. WIOŚ 2024 r.

5.4.Gospodarowanie wodami

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka wodami* wyznaczono 1 cel,1 kierunek interwencji oraz 7zadań:

Tabela 11. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód Powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania . Ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	1. Monitorowanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych
		2. Egzekwowanie przepisów w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości korzystających ze zbiorników na nieczystości ciekłe umów na wywóz nieczystości ciekłych
		3. Egzekwowanie obowiązku przyłączania się do kanalizacji
		4. Inwentaryzacja wylotów urządzeń kanalizacyjnych i przypisanie do nich właścicieli
		5. Zakup deszczomierzy wraz z instalacją

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		6. Dofinansowywanie likwidacji szamb będących lub mogących być źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych
		7. Przeglądy, konserwacja i terminowe czyszczenie osadników i separatorów substancji ropopochodnych oczyszczających wody opadowe i roztopowe z terenów przemysłowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z gospodarowaniem wodami:

w 2023r.

- Wykonywano monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych;
- Egzekwowano przepisy w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości korzystających ze zbiorników na nieczystości ciekłe umów na wywóz nieczystości ciekłych;
- Egzekwowano obowiązek przyłączania się do kanalizacji;
- Dofinansowywano likwidację szamb będących lub mogących być źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych;
- W dniu 26.06.2023 r. podpisano umowę na roboty budowlano - montażowe inwestycji pn. „Budowa kładki na rzece Białej między ul. Jurowiecką i ul. Włókienniczą”;
- Utrzymanie oraz konserwację cieków, rowów i zbiorników wodnych oraz rzeki Białej;

w 2024 r.

- Wykonywano monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych;
- Egzekwowano przepisy w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości korzystających ze zbiorników na nieczystości ciekłe umów na wywóz nieczystości ciekłych;
- Egzekwowano obowiązek przyłączania się do kanalizacji;
- Dofinansowywano likwidację szamb będących lub mogących być źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę mostu w ul. Elektrycznej;
- Opracowano dokumentację projektową na budowę obiektu inżynierskiego w ul. ks. St. Suchowolca wraz z rozbiórką istniejącego mostu;
- Zakończono zadanie pn. „Budowa kładki na rzece Białej między ul. Jurowiecką i ul. Włókienniczą”;
- Utrzymanie oraz konserwację cieków, rowów i zbiorników wodnych oraz rzeki Białej;

Ponadto kwestie związane z gospodarką wodną przestrzegane były poprzez zapisy ustanowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (np. wydawanie decyzji o warunkach zabudowy z uwzględnieniem pasa wolnego od zabudowy w sąsiedztwie wód płynących i wód stojących).

Ocena jakości wód powierzchniowych

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2023-2024 nie wskazano punktów pomiarowych w jednolitych częściach wód powierzchniowych na terenie Miasta Białystok.

Tabela 12. Klasyfikacja parametrów JCWP na podstawie badań PMŚ

Wyszczególnienie	KOD JCWP				
	Biała RW2000102616899	Supraśl od Dzierniakówki do ujścia RW20001626169	Horodnianska RW2000102615929	Dopływ spod Ogrodniczek PLRW200010261658	Czaplinianka PLRW200010261589
2024					
Klasa elektów fizykochemicznych	>2	>2	>2	2	2
Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano
Klasyfikacja stanu chemicznego	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano
Uwagi ogólne	heptachlor - brak możliwości klasyfikacji, granica oznaczalności wyższa niż EQS	heptachlor - brak możliwości klasyfikacji, granica oznaczalności wyższa niż EQS	heptachlor - brak możliwości klasyfikacji, granica oznaczalności wyższa niż EQS	Ichtyofauna: brak klasyfikacji, odłowów nie wykonano z powodu zbyt małej ilości wody.	brak realizacji badań w biota, heptachlor - granica oznaczalności w wodzie wyższa od EQS, brak klasyfikacji
2023					
Klasa elektów fizykochemicznych	>2	>2	2	Nie dokonano	2
Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano
Klasyfikacja stanu chemicznego	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano	Nie dokonano
Uwagi ogólne	heptachlor - brak możliwości klasyfikacji, granica oznaczalności wyższa niż EQS	heptachlor - brak możliwości klasyfikacji, granica oznaczalności wyższa niż EQS	brak realizacji badań w biota, heptachlor - granica oznaczalności w wodzie wyższa od EQS, brak klasyfikacji		brak realizacji badań w biota, heptachlor - granica oznaczalności w wodzie wyższa od EQS, brak klasyfikacji

Źródło: Monitoring i ocena JCWP rzecznych na podstawie PMŚ w latach 2024-2023.

Bez zmian pozostają główne presje na stan jednolitych części wód w obrębie Miasta Białystok.

Tabela 13. Presje na JCWP.

Wyszczególnienie	KOD JCWP				
	Biała RW2000102616899	Supraśl od Dzierniakówki do ujścia RW20001626169	Horodnianska RW2000102615929	Dopływ spod Ogrodniczek PLRW200010261658	Czaplinianka PLRW200010261589
Główne źródło presji troficznych	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe	źródła bytowe i komunalne (rozproszone)
Główne źródło presji zasalających	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	ścieki przemysłowe i komunalne oraz depozycja atmosferyczna	ścieki przemysłowe i komunalne oraz depozycja atmosferyczna	ścieki przemysłowe i komunalne oraz depozycja atmosferyczna	nie dotyczy
Główne źródło presji hydromorfologicznych	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi,	budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi,	prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne,	budowle piętrzące - rzeki główne,

Wyszczególnienie	KOD JCWP				
	Biała RW2000102616899	Supraśl od Dzierniakówki do ujścia RW20001626169	Horodnianka RW2000102615929	Dopływ spod Ogrodniczek PLRW200010261658	Czaplinianka PLRW200010261589
	podłużne) - rzeki główne,	tamy podłużne) - rzeki główne,	tamy podłużne) - rzeki główne,		
Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; rolnictwo; leśnictwo;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)

Źródło: Karty aPGW.

5.5. Gospodarka wodno- ściekowa

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka wodno- ściekowa* wyznaczono 1 cel,3 kierunki interwencji oraz 14 zadań:

Tabela 14. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Zapewnienie Zrównoważonego systemu gospodarki wodno-ściekowej	1. Zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej poprzez modernizację zbiorowego systemu uzdatniania i dystrybucji wody	1. Budowa, przebudowa i modernizacja ujęć wody
		2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej
		3. Budowa, przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej i magistrali wodociągowych
		4. Dalsza rozbudowa istniejącego monitoringu ciśnienia wody w Białymstoku i Wasilkowie w połączeniu z przepływem i analizą chemiczną wody
	2. Rozwój i modernizacja zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych	5. Wykonanie systemu zdalnego odczytu ilości ścieków
		6. Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i renowacja kolektorów sanitarnych, modernizacja przepompowni ścieków
		7. Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków
		8. Usprawnienie gospodarki osadowej
		9. Opomiarowanie sieci kanalizacyjnej
	3. Zwiększenie retencji wodnej i gruntowej w celu ochrony terenów zabudowanych przed podtopieniami	10. Budowa zbiorników retencyjnych na terenie m. Białegostoku
		11. Program małej retencji
		12. Przebudowa i budowa infrastruktury przeciwdziałającej zalewaniu wodami opadowymi
		13. Budowa systemu kanalizacji deszczowej w ulicach Białegostoku wraz ze zbiornikami retencyjnymi

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		14. Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy z uwzględnieniem pasa wolnego od zabudowy w sąsiedztwie wód płynących i wód stojących

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z gospodarką wodno-ściekową:

2023 r.

- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego) – Budowa Centrum Przesiadkowego” wykonano kanalizację deszczową o długości 2442,00 mb wraz z podziemnymi zbiornikami retencyjnymi 486 m³, 192 m³ i 5000 m³, a także dokonano przebudowy sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej,
- W ramach zadania pn. "Rozwój układu komunikacyjnego Białegostoku" wykonano 314 mb kanalizacji deszczowej (ulica Kiemliczów);
- W ramach budowy ul. Pod Krzywą wykonano kanalizację deszczową o dł. 76,90 mb oraz separator;
- Zakończono budowę ul. M. Reja, w ramach której wykonano kanalizację deszczową - 151,80 mb;
- przebudowano kanalizację deszczową przy SP nr 15;
- wykonano roboty budowlane polegające na modernizacji instalacji wody zimnej, ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji przy ZSM;
- wykonano podłączenie rur spustowych do kanalizacji deszczowej oraz wykonano koryto betonowe przy SP nr 32;
- wykonano aktualizację dokumentacji projektowej budowy kanalizacji deszczowej przy ZSOiT;
- rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji deszczowej przy Pogotowiu Opiekuńczym w Białymstoku;
- rozpoczęto wykonanie przyłącza wodociągowego oraz oświetlenia przy boiskach przy Zespole Szkolno-Przedszkolny nr 6;
- Opracowano dokumentację projektową na odprowadzenie wód opadowych w ulicach: J. Heweliusza, Kosmicznej, J. Turowskiego, Jagiellońskiej oraz Gospodarskiej;
- Zaprojektowano i wykonano odprowadzenie wód opadowych ze zlewni zlokalizowanej między ul. Św. Jerzego a ul. Wspólną, napływających do układu rozsączająco-retencyjnego przy ul. W. Sławińskiego w formule "zaprojektuj i wybuduj". W ramach umowy wykonano: kanalizację deszczową 73,20 mb, pompownię ścieków;
- Rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej w zakresie zagospodarowania wód opadowych w rejonie ul. Gen. St. Maczka (działki o nr ewid. 521/2, 606 - obręb 01 - Bacieczki);
- W dniu 14 listopada 2023 r. podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych polegających na odprowadzeniu wód opadowych w ulicach: J. Heweliusza, Kosmicznej, J. Turowskiego, Jagiellońskiej oraz Gospodarskiej;
- W ramach budowy ul. Rodzinnej i Sielskiej wykonano: kanalizację deszczową 502 mb, zbiornik retencyjny 1590 m³;

- W ramach budowy ulic: Liliowej, Orłąt Lwowskich oraz J. Zamoyskiego wykonano kanalizację deszczową 779,70 mb;
- Rozpoczęto odłączenie rowu oraz budowa odcinka kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Wasilkowskiej 87;
- W dniu 08 grudnia 2023 r. podpisano umowę na odprowadzenie wód opadowych z działki o nr ewid. 533/7 - obręb 03 - Antoniuk, do istniejącego przyłącza sieci kanalizacji deszczowej;
- Ogłoszono postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej w ul. Cedrowej na odcinku od ul. Jaworowej do ul. Dębowej z urządzeniami retencjonującymi wody opadowe;
- Wykonano przyłączenie do sieci szaletu miejskiego zlokalizowanego przy ul. Legionowej;
- Zostały podpisane dwa aneksy do umowy zawartej w 2022 r. na wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: "Poprawa warunków odwodnienia w rejonie ul. Aleksandra Fredry w Białymstoku" wraz z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień, pozwoleń i decyzji administracyjnych oraz pełnieniem nadzoru autorskiego;
- W dniu 3.03.2023 r. zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Rozbiórka i budowa fontanny w Parku Planty w Białymstoku” wraz z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień, pozwoleń i prawomocnych decyzji administracyjnych oraz pełnieniem nadzoru autorskiego;
- W dniu 22.12.2023 r. został odebrany I etap umowy na wykonanie usług pn.: opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania: "przebudowa fontanny w Parku im. Jadwigi Dziekońskiej w Białymstoku" wraz z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień, pozwoleń i prawomocnych decyzji administracyjnych oraz pełnieniem nadzoru autorskiego;
- Zrealizowano zadanie pn. „Poprawa warunków odwodnienia na działce o nr ewid. 1373/2 oraz 1376/89 obr. Wasilków”;
- Zakończono budowę studni głębinowej, wierconej do celów obrony cywilnej;
- Udzielono dotacji 6 właścicielom nieruchomości na realizację zadania polegającego na budowie systemów do zagospodarowania wód opadowych w obrębie własnej nieruchomości gruntowej na terenie Miasta Białegostoku;
- Zamontowano 3 stacje pomiarowe wyposażone w deszczomierze do mierzenia ilości opadów atmosferycznych;

2024 r.

- W ramach budowy ul. Reytana wykonano kanalizację deszczową 8 mb;
- W ramach budowy ul. Cytrusowej wykonano kanalizację deszczową 514,10 mb;
- W ramach budowy ul. Zawady wykonano kanalizację deszczową 415,40 mb;
- W ramach budowy drogi gminnej 1 KD-Z na odcinku od granicy działki 466/32 do działki nr 830 w obrębie 19 Skorupy wykonano kanalizację deszczową 567,50 mb;
- W ramach rozbudowy ulicy Starosielce na odcinku od ul. KD-7D do ul. Cementowej wykonano kanalizację deszczową 213,70 mb;
- W ramach rozbudowy ulic: Wiklinowej i Kolonia Bagnówka wykonano kanalizację deszczową 556,95 mb;
- W ramach budowy ulicy Krywany wykonano kanalizację deszczową 810,80 mb;

- W ramach budowy ul. Lawendowej wykonano kanalizację deszczową 578,80 mb;
- W ramach budowy ul. Szyszkowej i Chmielowej wykonano kanalizację deszczową 1 136,80 mb;
- W ramach budowy ul. Karmelowej wykonano kanalizację deszczową 206,90 mb;
- Wybudowano przyłącze wodociągowe do budynku przy ul. Kijowskiej 3;
- Zmodernizowano kanalizację sanitarną ul. Niedźwiedziej;
- Wykonano projekt modernizacji kanalizacji sanitarnej w ul. Żurawiej;
- Trwa proces opracowania dokumentacji projektowej na zadanie pn. „Modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączem wodociągowym do budynku przy ul. Krakowskiej 1”;
- Opracowano dokumentację modernizacji pomieszczenia hydroforni zlokalizowanej w budynku Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1;
- W ramach zadani pn. „Przebudowa i budowa infrastruktury przeciwdziałającej zalewaniu wodami opadowymi - etap II” wykonano odprowadzenie wód opadowych w ulicach: Heweliusza, Kosmicznej, J. Turowskiego, Jagiellońskiej oraz Gospodarskiej;
- W ramach ww. zadania realizowana jest budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową wylotu urządzenia kanalizacyjnego w celu odprowadzenia wód z rejonu ul. gen. St. Maczka do rzeki Białej;
- W ramach ww. zadania trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na odłączenie istniejącej kanalizacji deszczowej oraz wpustów w ul. Wiewiórczej i ul. Sukiennej;
- Wykonano roboty budowlane polegające na odłączeniu rowu oraz budowie odcinka kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Wasilkowskiej 87. W ramach umowy wykonano kanalizację deszczową 185,20 mb;
- Wykonano roboty budowlane polegające na odprowadzeniu wód opadowych z działki o nr ewid. 533/7 - obręb 03 - Antoniuk, do istniejącego przyłącza sieci kanalizacji deszczowej;
- Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej na budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej w ul. Cedrowej na odc. od ul. Jaworowej do ul. Dębowej z urządzeniami retencjonującymi wody opadowe;
- Trwa opracowywanie koncepcji i dokumentacji projektowych na zagospodarowanie wód deszczowych, część I: ul. Podleśna w rejonie od placu Katyńskiego do skrzyżowania z ul. A. Mickiewicza, ul. Piastowska w rejonie od pl. W. Antonowicza do ul. Sybiraków, ul. J. K. Branickiego w rejonie od ul. E. Orzeszkowej do ul. Baranowickiej, ze zbiornikiem retencyjnym w rejonie Pałacu Branickich; część II: ul. Zwierzyniecka, ul. Święto Pio, ul. Cz. Miłosza;
- W ramach projektu pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku” wykonano dokumentację dotyczącą poprawy odwodnienia przy ul. Fredry oraz została odebrana budowa instalacji drenażu odwadniającego przy ul. Fredry;
- W ramach ww. zadania zakończono wykonanie kanalizacji deszczowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2, budowę kanalizacji deszczowej w ul. Krzywej, wykonano odprowadzenie wód opadowych w ulicach: Heweliusza, Kosmicznej, Turowskiego, Jagiellońskiej

oraz Gospodarskiej (231,8 mb kanalizacji deszczowej), budowę kanalizacji deszczowej w ul. J. K. Kluka na odc. od ul. J. Brzechwy do ronda (95,80 mb kanalizacji deszczowej), realizuje się budowa kanalizacji deszczowej w ul. J. K. Kluka na odc. od ul. I. Mościckiego do ul. K. Kosińskiego oraz trwało opracowywanie dokumentacji projektowej na przebudowę kanalizacji deszczowej w ul. Akademickiej;

- Udzielono dotacji 2 właścicielom nieruchomości na realizację zadania polegającego na budowie systemów do zagospodarowania wód opadowych w obrębie własnej nieruchomości gruntowej na terenie Miasta Białegostoku;
- Udzielono dotacji celowej 11 właścicielom nieruchomości na likwidację zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta Białegostoku

Cały teren Białegostoku obsługuje rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej. Ścieki doprowadzane są do oczyszczalni układem kanalizacji grawitacyjno-pompowej.

Tabela 15. Sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej z podziałem na sieć sanitarną, ogólnospławną i przyłacza.

Rok	Długość sieci kanalizacyjnej w Białymstoku [km]			
	sieć sanitarna	sieć ogólnospławna	przyłacza	ogółem
2023	520,1	0	91,6	611,7
2024	523,6	0	91,1	614,7

Źródło: Raport o stanie Miasta Białegostoku za 2024 r.

Oprócz systemu sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta funkcjonuje system kanalizacji deszczowej odprowadzający wody opadowe, roztopowe i drenażowe do cieków, rowów i rzeki Białej. Systemy kanalizacji deszczowej na terenie Białegostoku są sukcesywnie rozbudowywane i modernizowane w oparciu o „Aktualizację programu zagospodarowania wód opadowych i rozbudowy kanalizacji deszczowej w granicach administracyjnych miasta Białegostoku wraz z racjonalnym rozmieszczeniem zbiorników retencyjnych, rowów i odprowadników”.

Tabela 16. Sieć kanalizacji deszczowej

Rok	Długość sieci kanalizacji deszczowej w Białymstoku [km]
2023	567,8
2024	575,7

Źródło: Raport o stanie Miasta Białegostoku za 2024 r.

5.6.Gleby

W ramach obszaru interwencji: *Gleby* wyznaczono 1 cel, 2kierunki interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 17. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi	1. Inwentaryzacja historycznych zanieczyszczeń ziemi
	2. Zapobieganie degradacji gleb	2. Monitoring gruntów na terenach zdegradowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024kwestie związane z ochroną gleb realizowane były poprzez zapisy ustanowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

5.7.Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadami

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* wyznaczono 1 cel, 5 kierunków interwencji i 21 zadań:

Tabela 18. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami	1. Realizacja nowych inwestycji	1. Doświadczalna instalacja realizacji płyty kompozytowej na bazie odpadów wielomateriałowych typu „Tetra-Pak”
		2. Instalacja do biologicznego przetwarzania w warunkach tlenowych frakcji biodegradowalnej w układzie zamkniętym lub zastosowanie metody beztlenowej
		3. Zakup rozdrabniacza mobilnego wolnoobrotowego
		4. Modernizacja kompostowni odpadów poprzez zakup mobilnego sita gwiazdowego
		5. Modernizacja sortowni odpadów poprzez zakup 3 separatorów optycznych
		6. Budowa wiaty/hali magazynowej odpadów przed nadawą nowej sortowni
		7. Budowa wiat/hal magazynowych odpadów i surowców wtórnych na placach magazynowych
		8. Instalacja do kruszenia i odzysku odpadów remontowo-budowlanych, w tym zakup kruszarki odpadów budowlanych, gruzu itp. Wydajność 10 000 Mg
		9. Zakład recyklingu odpadów
		10. Rozbudowa systemu wentylacji w MBP w celu ograniczenia do minimum przedostawania się zanieczyszczeń i pyłów do atmosfery
		11. Instalacja wzbogacania i oczyszczania

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		gazu składowiskowego (OZE i efektywność energetyczna)
		12. Instalacja produkcji materiałów budowlanych z odpadów paleniskowych
		13. ZUOK w Białymstoku – modernizacja, np. kotła systemu oczyszczania spalin itp. Wynikająca z potrzeby realizacji celów np. przepisów prawa krajowego, nowych dyrektyw, konkluzji BAT, wytycznych itp.
	2. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami w szczególności systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z obszaru miasta	14. Optymalizacja pojemności technologicznej składowiska zlokalizowanego na terenie ZUOK w Hryniewiczach
		15. Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie m. Białystok (PSZOK z punktem napraw/ przygotowania do ponownego użycia)
		16. Zakup pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych w celu wyposażenia nieruchomości położonych na terenie m. Białystok
	3. Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	17. Wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie poprzez sieć punktów PSZOK na terenie m. Białystok
		18. Kontrolowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w zakresie czystości asortymentowej
	4. Poprawa jakości środowiska	19. Sukcesywne usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest
	5. Wykorzystanie uprawnień kontrolnych organów ochrony środowiska	20. Kontrola właścicieli nieruchomości, w szczególności niezamieszkałych, w zakresie obowiązków wynikających z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie m. Białystok i innych uchwał Rady m. Białystok dotyczących systemu gospodarki odpadami komunalnymi
		21. Kontrole przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z gospodarką odpadami i zapobieganiem powstawaniu odpadów:

2023 r.

- W dniu 31 stycznia 2023 r. decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego w Białymstoku z dnia 30 grudnia 2022 r. znak DOS-II.7222.1.11.2022 zmieniająca decyzję udzielającą pozwolenia zintegrowanego dla instalacji w ZUOK w Hryniewiczach w zakresie włączenia do eksploatacji instalacji płyty kompozytowej na bazie odpadów wielomateriałowych oraz tworzyw sztucznych stała się ostateczna. W 2023 roku zakończył się zasadniczy montaż instalacji oraz rozruchy poszczególnych segmentów, szkolenie personelu, częściowe przekazanie dokumentacji;

- W dniu 08 sierpnia 2023 r. Zarząd Spółki podpisał umowy na dofinansowanie budowy kompostowni przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie. Całkowita wartość tego projektu to 41 787 846,00 zł. W 2023 r. rozpoczęto zadanie pn. „Budowa kompostowni odpadów w ZUOK Hryniewicze”, tj. dokonano wyboru Wykonawcy, z którym w dniu 28 sierpnia 2023 r. zawarto umowę. Wykonawca rozpoczął opracowywanie szczegółowej dokumentacji projektowej oraz złożył wniosek o wydanie decyzji pozwolenia na budowę kompostowni odpadów;
- wykonano dokumentację projektowo-techniczną oraz zainstalowano rolkę magnetyczną do separowania resztkowego materiału ferromagnetycznego z żużla;
- W dniu 17 kwietnia 2023 r. wysłano wniosek do Marszałka Województwa Podlaskiego w Białymstoku w sprawie zmiany pozwolenia zintegrowanego w zakresie zwiększenia pojemności technologicznej składowiska odpadów na terenie ZUOK Hryniewicze;
- Zakończono zadanie pn. „Budowa nowej nawierzchni do składowania odpadów gospodarczych i medycznych w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203”;
- prowadzono działania związane z utrzymaniem porządku i czystości;
- opracowano sprawozdanie z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie za rok 2022;
- prowadzono działania związane z utrzymaniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- prowadzono działania związane z edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- Udzielono 35 dotacji z budżetu Miasta Białegostoku na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów/opadów zawierających azbest. W ramach udzielonych dotacji usunięto 43,350 Mg wyrobów/opadów zawierających azbest;
- W ramach zadania pn. „Budowa kompostowni odpadów w ZUOK Hryniewicze” zostały zakupione i dostarczone maszyny komunalne (rozdrabniacz wolnoobrotowy, przesiewacz gwiaździsty, przerzucarka bramowa i ładowarka czołowa);
- W ramach ww. zadania Wykonawca uzyskał pozwolenie na budowę, wykonał dokumentację projektową i rozpoczął prace budowlane, które kontynuowano w kolejnym roku;
- W 2023 r. podpisano umowę w przedmiocie realizacji inwestycji związanej z zadaniem pn. „Budowa wiaty/hali magazynowej odpadów przed nadawą nowej sortowni” z terminem wykonania na dzień dnia 25 maja 2024 r.;
- W 2023 r. zrealizowano zadanie pn. „Zakup rozdrabniacza mobilnego wolnoobrotowego”;
- W ramach zadania pkt. 15 zakupiono 3 kontenery do tymczasowego magazynowania i transportu odpadów w istniejącym PSZOK;
- W ramach zadania pn. „Optymalizacja pojemności technologicznej składowiska zlokalizowanego na terenie ZUOK w Hryniewiczach” w 2023 r. złożono wniosek do Marszałka Województwa Podlaskiego w Białymstoku w sprawie zmiany pozwolenia zintegrowanego w zakresie zwiększenia pojemności technologicznej składowiska odpadów na terenie ZUOK Hryniewicze. Postępowanie administracyjne toczyło się latach kolejnych (2024-2025 r.).
- W ramach zadania pn. „Instalacja wzbogacania i oczyszczania gazu składowiskowego (OZE i efektywność energetyczna)” na potrzeby budowy instalacji fotowoltaicznej na polach

zrekultywowanych uzyskano decyzję środowiskową z dn. 15.05.2023 oraz o warunkach zabudowy z dnia 28.06.2023 r. (znak POR.6730.68.2023).

- W ramach zadania pn. „ZUOK w Białymstoku – modernizacja, np. kotła systemu oczyszczania spalin itp. Wynikająca z potrzeby realizacji celów np. przepisów prawa krajowego, nowych dyrektyw, konkluzji BAT, wytycznych itp.” uzyskana w 2023 r. zmiana pozwolenia zintegrowanego polegająca na dostosowaniu jego zapisów do wymagań określonych w Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2019/2010 z dnia 12.11.2019 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w odniesieniu do spalania odpadów nie nałożyła na Spółkę obowiązku poniesienia nakładów na dostosowanie instalacji do wymagań konkluzji BAT.

2024 r.

- Zaprojektowano i wybudowano 2 wiaty śmietnikowe (umowa z dn. 26.08.2024r.) - przy Siewnej 2 i Sienkiewicza 22, tj. na nieruchomościach Zarządu Mienia Komunalnego;
- prowadzono działania związane z utrzymaniem porządku i czystości;
- opracowano sprawozdanie z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie za rok 2023;
- prowadzono działania związane z utrzymaniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- prowadzono działania związane z edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- Udzielono 41 dotacji z budżetu Miasta Białegostoku na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów/opadów zawierających azbest. W ramach udzielonych dotacji usunięto 47,760 Mg wyrobów/opadów zawierających azbest;
- W 2024 roku w ramach zadania dotyczącego realizacji płyty kompozytowej na bazie odpadów wielomateriałowych typu Tetra Pak i tworzyw sztucznych (zadanie podstawowe) wykonano rozruch próbną instalacji. Dodatkowo w związku z planowanym rozszerzeniem katalogu odpadów możliwych do przetwarzania w ramach przedmiotowej instalacji w 2024 r.
- złożono wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na zwiększeniu wydajności instalacji płyty kompozytowej wraz z możliwością przetwarzania nowych rodzajów odpadów, m.in. odpadów tekstyliów (w tym odzieży), gumy, drewna czy metali. Zadanie kontynuowane w 2025 r.;
- W 2024 r. Starosta Powiatu Białostockiego w Białymstoku wydał decyzję udzielającą pozwolenia na budowę obejmującego budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów na terenie ZUOK w Hryniewiczach w tym: hala kompostowni wraz z bioreaktorami oraz strefą oczyszczania powietrza, plac dojrzewania kompostu, wiatą na kompost gotowy, dwa zbiorniki na ścieki technologiczne, zbiornik na wody opadowe czyste, instalacje nn, kanalizacji technologicznej, kanalizacji deszczowej, instalacji wodociągowej do zraszania kompostu/stabilizatu na placu dojrzewania wraz z infrastrukturą techniczną. W dniu 14 marca 2024 r. Spółka przekazała Wykonawcy teren budowy przeznaczony na realizację ww. przedsięwzięcia, który zgłosił budowę do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Białymstoku ze wskazaniem daty 21 marca 2024 r. jako planowanej na rozpoczęcie robót budowlanych. Zadanie kontynuowane w 2025 r.;
- W 2024 r. uzyskano decyzję o warunkach zabudowy (decyzja Wójta gminy Juchnowiec Kościelny z dn. 16 maja 2024 r.) oraz pozwolenie na budowę (decyzja Starosty Powiatu Białostockiego

- z dn. 19 sierpnia 2024 r.) dla inwestycji polegającej na robotach budowlanych polegających na przebudowie placów składowania odpadów oraz budowie nowych stref i sekcji, celem poprawienia bezpieczeństwa pożarowego (poz. 7 ww. tabeli). W ramach wydanych decyzji realizowano zadanie do 2025 r.;
- W ramach zadania „Budowa wiaty/hali magazynowej odpadów przed nadawą nowej sortowni”, w efekcie zakończenia inwestycji otrzymano pozwolenie na użytkowanie hali magazynowej (decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dn. 21 maja 2024 r.) i dn. 3 lipca 2024 r. złożono wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego (sygn. sprawy DOS-VI.7222.1.16.2024.KM). Postępowanie administracyjne zakończone w 2025 r.;
- W ramach zadania pn. „Instalacja do kruszenia i odzysku odpadów remontowo-budowlanych, w tym zakup kruszarki odpadów budowlanych, gruzu itp. w 2023 r. złożono wniosek w sprawie zmiany pozwolenia zintegrowanego w zakresie włączenia do eksploatacji rozdrabniacza w ramach istniejącej instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów jako dodatkowy wariant pracy (przetwarzanie odpadów z grupy 17 i 20). W dniu 30 września 2024 r. uzyskano zmianę pozwolenia w przedmiotowym zakresie.

5.8. Zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru interwencji: *Zasoby przyrodnicze* wyznaczono 3 cele, 5 kierunków interwencji oraz 18 zadań:

Tabela 19. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Utrzymanie różnorodności biologicznej lasów i poprawa ich stanu Zdrowotnego	1. Przestrzeganie zasad Przeprowadzania zabiegów hodowlanych i technicznych zgodnie z funkcją lasów	1. Realizacja zabiegów pielęgnacyjnych w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzania Lasu
		2. Realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych w lasach miejskich, zgodnie z Uproszczonym Planem Urządzania Lasu
		3. Wydanie zarządzenia Prezydenta Miasta Białegostoku w sprawie ochrony drzew i krzewów na terenie miasta Białegostoku
		4. Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych: remizy dla ptaków, domki dla owadów oraz barcie i kłody bartne
Zachowanie istniejącego dziedzictwa przyrodniczego	2. Realizacja postanowień Planów Ochrony Rezerwatów Opieka nad pomnikami przyrody oraz monitorowanie ich stanu	5. Bieżąca realizacja zadań ochronnych w rezerwacie przyrody „Las Zwierzyniecki” i „Antoniuk”
		6. Utrzymanie i konserwacja infrastruktury na terenie rezerwatu „Las Zwierzyniecki” i „Antoniuk”
		7. Bieżące utrzymanie pomników przyrody i tworzenie nowych
Zapewnienie właściwej struktury i jakości terenów zieleni	3. Otoczenie opieką cennych i zagrożonych elementów fauny	8. Zabiegi związane z ochroną migrujących ptaków i drobnych zwierząt
		9. Zabezpieczenie przezroczystych elementów przystanków autobusowych, wiat i ekranów akustycznych w celu uniknięcia kolizji ptaków
		10. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo
	4. Ustanowienie nowych form ochrony przyrody na terenie Białegostoku	11. Wykonanie prac związanych z powołaniem nowych form ochrony przyrody
	5. Ochrona istniejących terenów zieleni wraz z utrzymaniem ich w należytym	12. Bieżące utrzymywanie parków i skwerów
		13. Zakładanie łąk kwietnych i pól słonecznikowych
		14. Koncepcja zagospodarowania terenów zieleni na

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
	stanie	Osiedlu Bema w Białymstoku
		15. Program zagospodarowania terenów w dolinie rzeki Białej w Białymstoku
		16. Bieżące utrzymywanie terenów zieleni z wyłączeniem parków i skwerów
		17. Akcja Ratujmy Kasztany polegająca na wygrabianiu opadłych liści kasztanowców
		18. Kontrola łąk, pastwisk, nieużytków z uwagą na wypalanie traw
	6. Zwiększenie bioróżnorodności i walorów przyrodniczych w parkach i na skwerach	19. Bieżące utrzymanie i dostawa wyposażenia dla potrzeb ptaków, nietoperzy i wiewiórek na terenach parków, skwerów i zieleńców. Dokarmianie zimowe ptaków.
		20. Utrzymanie miejskiej pasieki

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z zasobami przyrodniczymi:

2023 r.

- w ramach zadania „Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego) – Budowa Centrum Przesiadkowego” zagospodarowano tereny zielone poprzez nasadzenia drzew i krzewów,
- w ramach zadania pn. „Rewitalizacja terenów zielonych na osiedlu Bema” trwa proces aktualizacji dokumentacji i uzyskania wymaganych pozwoleń na realizację robót;
- Zakończono opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskano pozwolenie na budowę tężni parku miejskim przy ul. A. Fredry;
- W ramach zadania „Zielone strefy relaksu na ul. Lipowej” w dniu 17.03.2023 r. została odebrana dokumentacja projektowa zawierająca: koncepcję zagospodarowania terenu; projekt wykonawczy (techniczny) oraz dokument właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej, warunkujący możliwość przystąpienia do robót budowlanych objętych projektem.
- Zakończono rzeczowo zadanie pn. „Modernizacja Skweru Pawła Bogdana Adamowicza”;
- Dokonano wytyczenia części infrastruktury wchodzącej w skład bulwarów w ramach zadania pn. „Zagospodarowanie bulwarów nad rzeką Białą (od ul. Cz. Miłosza do ul. Świętojańskiej”;
- W dniu 20.11.2023 r. odebrano roboty budowlane dotyczące budowy Lawendowego Parku Kieszonkowego;
- Wybudowano tablicę upamiętniającą posadzenie dębów w 1996 r. w celu upamiętnienia wydarzenia jakim była obecność Papieża Jana Pawła II w Białymstoku w 1991 r.;
- Prowadzono działania związane z pielęgnacją i utrzymaniem zieleni;
- Realizowano zabiegi pielęgnacyjne w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzania Lasu;
- Kontrolowano łąki, pastwiska, nieużytki z uwagą na wypalanie traw;
- Realizowano bieżące zabiegi pielęgnacyjne w lasach miejskich, zgodnie z Uproszczonym Planem Urządzania Lasu;
- Realizowano zadania ochronne w rezerwacie przyrody „Las Zwierzyniecki” i „Antoniuk”;

- Realizowano zabiegi związane z ochroną migrujących płazów i drobnych zwierząt;
- Realizowano zakładanie łąk kwietnych i pól słonecznikowych;
- Realizowano bieżące utrzymanie i dostawa wyposażenia dla potrzeb ptaków, nietoperzy i wiewiórek na terenach parków, skwerów i zieleńców. Dokarmianie zimowe ptaków;
- Realizowano zabezpieczenie przezroczystych elementów przystanków autobusowych, wiat i ekranów akustycznych w celu uniknięcia kolizji ptaków;
- Utrzymywano miejską pasiekę;
- Ustawiono 17 szt. hoteli dla owadów;
- Rozdano mieszkańcom 360 szt. budek lęgowych dla ptaków;
- W sezonie 2023/2024 ustawiono 39 szt. karmników dla ptaków w parkach i na skwerach;
- Realizowano program ochrony kasztanowców - AKCJA „RATUJMY KASZTANOWCE”, w którym udział wzięło 46 placówek oświatowych - przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych;

2024 r.

- Zakończono aktualizację dokumentacji projektowej strefy II i IV zadania pn. „Rewitalizacja terenów zielonych na osiedlu Bema”;
- Zawarto umowę na rewitalizację strefy IV z rewitalizacją stawu na os. Bema;
- Odebrano prace dotyczące realizacji zadania zielone strefy na ul. Lipowej. W ramach inwestycji stworzono strefę relaksu składającą się z elementów małej architektury uformowane w dwa liniowe moduły wolnostojące rozdzielone od siebie przejściem. Moduły złożone są z leżanek oraz ławek z uzupełnieniem o donice z roślinnością i kosze na śmieci. W donicach posadzono gruszę drobnoowocową oraz byliny i trawy ozdobne;
- Zakończono zadanie pn. „Modernizacja Skweru Pawła Bogdana Adamowicza”;
- Trwała procedura przetargowa na zadanie pn. „Zagospodarowanie bulwarów nad rzeką Białą (od ul. Cz. Miłosza do ul. Świętojańskiej”;
- Opracowano dokumentację projektową do rozbiórki i budowy fontanny wraz z wykonaniem automatycznego systemu nawadniania Alei Zakochanych w Parku Planty w Białymstoku. Wykonano usługę doradczą-ekspercką dotyczącą dokumentacji;
- Wykonano I i II etap przebudowy fontanny w parku im. J. Dziekońskiej;
- W ramach zadania pn. „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku” postawiono cztery zielone wiaty przystankowe. Zostały odebrane także prace „Zazielenimy rondo: rondo Andrzeja Bronisława Meyera oraz rondo Prof. Andrzeja Łapko”;
- Prowadzono działania związane z pielęgnacją i utrzymaniem zieleni;
- Realizowano zabiegi pielęgnacyjne w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzania Lasu;
- Kontrolowano łąki, pastwiska, nieużytki z uwagą na wypalanie traw
- Realizowano bieżące zabiegi pielęgnacyjne w lasach miejskich, zgodnie z Uproszczonym Planem Urządzania Lasu;
- Realizowano zadania ochronne w rezerwacie przyrody „Las Zwierzyniecki” i „Antoniuk”;
- Realizowano zabiegi związane z ochroną migrujących płazów i drobnych zwierząt;

- Realizowano zakładanie łąk kwietnych i pól słonecznikowych;
- Realizowano bieżące utrzymanie i dostawa wyposażenia dla potrzeb ptaków, nietoperzy i wiewiórek na terenach parków, skwerów i zieleńców. Dokarmianie zimowe ptaków;
- Realizowano zabezpieczenie przezroczystych elementów przystanków autobusowych, wiat i ekranów akustycznych w celu uniknięcia kolizji ptaków;
- Utrzymywano miejską pasiekę.

5.9. Zagrożenia poważnymi awariami

W ramach obszaru interwencji: *Zagrożenie poważnymi awariami* wyznaczono 1 cel, 5 kierunków interwencji oraz 9 zadań:

Tabela 20. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Doskonalenie systemu ochrony mieszkańców i środowiska przed skutkami poważnych awarii	1. Zapewnienie warunków do skutecznego usuwania skutków zagrożeń środowiska	1. Usuwanie skutków zagrożeń środowiska (w razie potrzeby)
		2. Planowanie, organizowanie i realizacja działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska i mienia
		3. Aktualizacja procedur w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego
	2. Bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych	4. Systematyczna kontrola pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych
		5. Aktualizacja tras optymalnego przewozu materiałów niebezpiecznych
	3. Kontrola zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii	6. Prowadzenie kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom oraz sprawowania nadzoru nad usuwaniem ich skutków
	4. Informowanie społeczeństwa o sposobach postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	7. Aktualizacja procedur informowania społeczeństwa o zagrożeniach w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego
		8. Przekazywanie informacji społeczeństwu w imieniu Prezydenta Miasta Białegostoku – Szefa Zespołu Zarządzania Kryzysowego m. Białystok. Prowadzenie polityki informacyjnej do momentu ustania potrzeby jej prowadzenia
	5. Monitoring zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych	9. Opracowanie i aktualizacja Katalogu Zagrożeń m. Białegostoku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z ograniczeniem zagrożenia poważnymi awariami:

2023 r.

- Rozpoczęto realizację zadania pn. „Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Białymstoku przy ul. Plażowej”;
- Wykonano dokumentację projektową na modernizację sygnalizacji pożarnej z systemem TELSAP 2100 na POLON 4900 w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej;

- Zaktualizowano procedury w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego;
- Zaktualizowano procedury informowania społeczeństwa o zagrożeniach w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego;
- Przekazywano informacje społeczeństwu w imieniu Prezydenta Miasta Białegostoku – Szefa Zespołu Zarządzania Kryzysowego m. Białystok. Prowadzenie polityki informacyjnej do momentu ustania potrzeby jej prowadzenia;
- Prowadzono kontrole w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom oraz sprawowania nadzoru nad usuwaniem ich skutków;
- udzielono dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z zakupem energii cieplnej, elektrycznej, zakupem paliwa, oraz zakupu umundurowania dla strażaków.

2024 r.

- Zakończono zadanie pn. „Modernizacja instalacji systemu sygnalizatorów optyczno-akustycznych stanowiących element systemu zabezpieczenia p.poż. budynku Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1”;
- Trwała realizacja zadania pn. „Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Białymstoku w Białymstoku”;
- W trakcie przygotowania było postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy dokumentacji projektowej na budowę Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Hotelowej;
- Zakończono zadanie pn. „Budowa instalacji wyłączenia przeciwpożarowego budynku B, C, E i budynku sportowo-rehabilitacyjnego z administracją w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203”;
- Zmodernizowano system sygnalizacji przeciwpożarowej w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203;
- Zaktualizowano procedury w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego;
- Zaktualizowano procedury informowania społeczeństwa o zagrożeniach w ramach Planu Zarządzania Kryzysowego;
- Przekazywano informacje społeczeństwu w imieniu Prezydenta Miasta Białegostoku – Szefa Zespołu Zarządzania Kryzysowego m. Białystok. Prowadzenie polityki informacyjnej do momentu ustania potrzeby jej prowadzenia;
- Dofinansowano Komendę Miejską Policji w Białymstoku. W ramach dofinansowania zapewniono większą liczbę pieszych, rowerowych i zmotoryzowanych patroli prewencyjnych w miejscach o największym zagrożeniu dla bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Pozostałe środki finansowe przeznaczono na dofinansowanie zakupu 2 oznakowanych pojazdów służbowych

5.10. Edukacja ekologiczna

W ramach obszaru interwencji: *Edukacja ekologiczna* wyznaczono 1 cel, 3 kierunki interwencji oraz 17 zadań:

Tabela 21. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Podniesienie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców. Kształtowanie postaw proekologicznych	1. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie wiedzy ekologicznej wśród nauczycieli.	1. Realizacja programów edukacyjno-dydaktycznych z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, przygotowanie materiałów dydaktyczno-informacyjnych
		2. Zakup nagród konkursowych, pomocy dydaktycznych, organizacja lekcji pokazowych, warsztatów, zielonych szkół, prelekcji, zajęć dydaktycznych o tematyce odpadowej
		3. Realizacja programów edukacyjno-dydaktycznych z zakresu edukacji ekologiczno-przyrodniczej (konkursy, materiały informacyjno-dydaktyczne, pomoce dydaktyczne)
		4. Realizacja publikacji naukowych i edukacyjnych
		5. Budowa „Ścieżki bartniczej”
		6. Kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów, nauka odpowiedzialności za środowisko od najmłodszych lat oraz przekazywanie nabytej wiedzy członkom rodzin
		7. Konkursy, lekcje pokazowe, warsztaty, zielone szkoły, zajęcia dydaktyczne
		8. Organizacja warsztatów poszerzających wiedzę uczniów szkół w zakresie zagadnień ochrony środowiska w mieście
		9. Organizowanie otwartych wykładów z udziałem uznanych autorytetów w zakresie ochrony środowiska
		10. Organizacja prelekcji dla młodzieży na temat stanu środowiska w mieście i działań na rzecz jego ochrony
		11. Wsparcie merytoryczne szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych w szkołach i przedszkolach, akcji (np. Czysty Białystok)
		12. Pomoce dydaktyczne, np. pakiet edukacyjny w zakresie oszczędzania energii, wody, właściwej gospodarki odpadami, ochrony terenów cennych przyrodniczo
	2. Udostępnianie informacji o środowisku zgodnie z ustawą dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w	13. Udostępnianie informacji o środowisku zgodnie z ustawą dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
	ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	14. Informowanie o jakości środowiska
		15. Ogłaszane alertów w związku z przekroczeniem poziomów substancji w powietrzu
	3. Zapewnienie aktywnego udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	16. Budżet obywatelski
		17. Konsultacje społeczne przedsięwzięć oraz dokumentów miejskich z wiązanych z oddziaływaniem na środowisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Z analizy zebranych materiałów wynika, że w omawianych latach 2023 – 2024 regularnie ponoszono wydatki na następujące działania mające wpływ oraz wpisujące się w zadania związane z edukacją ekologiczną:

2023 r.

- Organizacja spotkań o systemie gospodarowania odpadami z mieszkańcami Spółdzielni Mieszkaniowych i Wspólnot Mieszkaniowych;
- Organizacja trzech pikników rodzinnych z elementami edukacji w zakresie prawidłowej segregacji odpadów;
- Kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów, nauka odpowiedzialności za środowisko od najmłodszych lat oraz przekazywanie nabytej wiedzy członkom rodzin;
- Konkursy, lekcje pokazowe, warsztaty, zielone szkoły, zajęcia dydaktyczne;
- Organizacja warsztatów poszerzających wiedzę uczniów szkół w zakresie zagadnień ochrony środowiska w mieście, np. poświęconych zasadom prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi;
- Konsultacje społeczne przedsięwzięć oraz dokumentów miejskich związanych z oddziaływaniem na środowisko;
- Realizacja akcji „Czysty Białystok”, polegająca na sprzątaniu terenu w swoim sąsiedztwie. Przeprowadzono warsztaty edukacyjne, zapewniono uczestnikom worki, rękawice oraz odbiór odpadów; 134 podmioty (11 168 osób) zebrały 4,5 t odpadów;
- Realizacja Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025 z przeznaczeniem na zadanie p.n. „Pracownia przyrodnicza - Wielkie sprawy w małych rękach”;
- Realizacja Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025 z przeznaczeniem na zadanie p.n. „Ekopracownia - zielone serce szkoły”;
- Zakup materiałów na potrzeby edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- Powstały 2 publikacje:
 - Cz. 9. „Bioróżnorodność Miasta Białegostoku. Owady zapylające – Pszczoły Białegostoku”, Anna Sobieraj-Betlińska, Agata Kostro-Ambroziak;
 - Cz. 10. „Bioróżnorodność Miasta Białegostoku. Płazy i gady Białegostoku”, Adam Hermaniuk;

- Realizowano program edukacyjny „DRUGIE ŻYCIE DRZEW”;
- Zrealizowano Program „Z sercem do nakrętek” . Do 34 szkół trafiły pojemniki na nakrętki, w celu promowania wśród młodzieży selektywnej zbiórki odpadów i postaw prospołecznych. Zebrano 14,8 t nakrętek, które przekazano potrzebującym;
- Zrealizowano Konkurs zbiórki baterii, polegający na zebraniu jak największej ilości zużytych baterii w kg/os. oraz edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży białostockich placówek oświatowych; 116 placówek zebrało 11,1 t baterii;

2024 r.

- Organizacja trzech pikników rodzinnych z elementami edukacji w zakresie prawidłowej segregacji odpadów;
- Organizacja spotkań o Systemie Gospodarowania Odpadami z mieszkańcami Spółdzielni Mieszkaniowych i Wspólnot Mieszkaniowych;
- Organizacja Ekologicznego Turnieju Szachowego;
- Spotkania z seniorami w ramach programu „Aktywny Senior”;
- Organizacja spotkań z mieszkańcami przy Miejscach Gromadzenia Odpadów;
- Wystawienie stoiska edukacyjnego na 15 wydarzeniach plenerowych organizowanych przez zewnętrznych partnerów;
- Wymieniono sztuczne choinki na żywe „Zamień sztuczną na zieloną”;
- Kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów, nauka odpowiedzialności za środowisko od najmłodszych lat oraz przekazywanie nabytej wiedzy członkom rodzin;
- Organizacja konkursu zbiórki baterii : Baterie zbieraj - środowisko wspieraj”. W akcji uczestniczyło 112 placówek, zebrano łącznie prawie 14 ton zużytych baterii (13 956,8 kg). Laureatów wyłoniono na podstawie ilości zebranych baterii w przeliczeniu na jednego ucznia lub przedszkolaka w dwóch kategoriach konkursowych Ekoszkola i Ekoprzedszkole. Zakup materiałów na potrzeby edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- Organizacja warsztatów poszerzających wiedzę uczniów szkół w zakresie zagadnień ochrony środowiska w mieście, np. poświęconych zasadom prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi;
- Konsultacje społeczne przedsięwzięć oraz dokumentów miejskich związanych z oddziaływaniem na środowisko;
- Realizacja akcji „Czysty Białystok”, w ramach której mieszkańcy w zorganizowanych grupach sprzątają miejską przestrzeń. W 2024 r. w akcji uczestniczyło ok. 11 tys. osób (118 podmiotów)-zebrano 4,5 ton odpadów;
- Zapoczątkowano realizację programów telewizyjnych „Nasz Białystok jest Eko”, w ramach których prezentowano białostocki system odpadowy. Dotychczas zrealizowano 4 odcinki.

6. Ocena realizacji Programu

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego *Programu* analizie poddano ujęte w nim wskaźniki jakościowe i ilościowe.

Wskaźniki obejmują każdy z 11 obszarów interwencji tj.: ochronę klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarkę wodno – ściekową, zasoby geologiczne, gleby, gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami oraz edukację ekologiczną.

W poniższej tabeli przedstawiono uzyskane w okresie 2023 -2024 wartości dla poszczególnych grup wskaźników.

Tabela22. Wskaźniki realizacji Programu

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Wartość z POŚ*	Osiągnięty rezultat**	Trend
1.	Ochrona klimatu i jakość powietrza	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	t/rok	46	37	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
		Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	t/rok	679 364	692 878	↑ wzrost wbrew zakładanemu trendowi
		Jakość powietrza	klasa	A	A	↔ bez zmian
2.	Zagrożenie hałasem	Liczba mieszkańców zagrożonych hałasem drogowym w % ogólnej liczby mieszkańców [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN]	%	2,91 1,07	0,11 0,00	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
		Liczba mieszkańców zagrożonych hałasem kolejowym w % ogólnej liczby mieszkańców [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN]	%	0,00 0,00	0,00 0,00	↔ bez zmian
		Liczba mieszkańców zagrożonych Hałasem przemysłowym w % ogólnej liczby mieszkańców [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN]	%	0,10 0,30	0,01 0,00	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
		Powierzchnia obszarów zagrożonych hałasem drogowym [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN]	km ²	0,711 0,202	0,13 0,03	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
		Powierzchnia obszarów Zagrożonych hałasem kolejowym [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN],	km ²	0,0 0,0	0,0 0,0	↔ bez zmian
		Powierzchnia obszarów Zagrożonych hałasem przemysłowym [Wskaźnik LDWN, Wskaźnik LN],	km ²	0,035 0,055	0,029 0,025	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
3.	Pola elektromagnetyczne	Natężenie składowej elektrycznej w punktach pomiarowych	V/m	0,32	<0,8	↔ bez zmian
4.	Gospodarowanie wodami	Jakość wód powierzchniowych (wg oceny ogólnej)	klasa	V	V	↔ bez zmian
		Jakość wód podziemnych	klasa	III	III	↔ bez zmian
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody przez gospodarstwa domowe	dam ³	10 102,2	10 517,0	↑ wzrost wbrew zakładanemu trendowi
		Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	1 358	1 485	↑ wzrost wbrew

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Wartość z POŚ*	Osiągnięty rezultat**	Trend
						zakładanemu trendowi
		Udział mieszkańców z dostępem do wodociągu miejskiego	%	99,5	99,5	↔ bez zmian
		Udział mieszkańców z dostępem do miejskiego systemu kanalizacji	%	99,7	99,0	↓ spadek wbrew zakładanemu trendowi
		Udział ścieków komunalnych nieoczyszczonych w całkowitej ilości ścieków wytworzonych	%	0	0	↔ bez zmian zgodnie z zakładanym trendem
		Udział ścieków przemysłowych nieoczyszczonych w całkowitej ilości ścieków wymagających oczyszczenia	%	0	0	↔ bez zmian zgodnie z zakładanym trendem
6.	Zasoby geologiczne	-	-	-	-	-
7.	Gleby	Powierzchnia terenów zdegradowanych	%	0	0	↔ bez zmian
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Masa selektywnie zebranych odpadów komunalnych	Mg	55 762,47	49 785,13 (dane GUS)	↓ spadek wbrew zakładanemu trendowi
		Ograniczanie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	%	2,76	0,00 (dane z Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Białystok za 2024 r.)	↓ spadek zgodnie z zakładanym trendem
		Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	52,67	50,6 (dane wyliczone z danych GUS – jest to stosunek selektywnie zebranych odpadów w 2024 r. (49 875,13 Mg) do łącznej ilości odpadów w 2024 r. (98 507,43 Mg))	-
		Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpady budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne	%	75,00	Brak danych	-
		Ilość likwidowanych wyrobów zawierających azbest	Mg	89,937	47,76	↓ spadek wbrew zakładanemu trendowi
9.	Zasoby przyrodnicze	Udział terenów zieleni publicznej (urządzonej bez lasów komunalnych) w stosunku do	%	13,06	10,39	↓ spadek wbrew zakładanemu

Lp.	Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Wartość z POŚ*	Osiągnięty rezultat**	Trend
		całkowitej powierzchni miasta				trendowi
		Liczba pomników przyrody	Szt.	17	16	↓ spadek wbrew zakładanemu trendowi
		Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną	ha	103,93	103,93	↔ bez zmian wbrew zakładanemu trendowi
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba wystąpienia przypadków poważnych awarii	szt.	0	0	↔ bez zmian zgodnie z zakładanym trendem
11.	Edukacja ekologiczna	Skuteczność działań edukacyjnych oceniana będzie na podstawie okresowo przeprowadzanych badań poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	-	b.d.	b.d.	-

* Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta Białostoku, Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa podlaskiego 2024, Raport o stanie Miasta Białegostoku 2024, Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Białostok za 2023 r. i za 2024 r., GUS.

** Dane dotyczą 2024 r.

Powyższe dane wskazują, że podejmowane działania odnoszą pozytywne skutki w zakresie realizacji większości celów określonych w programie ochrony środowiska i umożliwiają przez to osiągnięcie trwałego rozwoju miasta i zwiększenie jego atrakcyjności poprzez poprawę środowiska przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej.

Wzrost wskaźnika „Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością, wynika z zwiększonej aktywności produkcyjnej oraz wzrostu zużycia paliw i surowców. Większa aktywność produkcyjna w zakładach prowadzi do większego spalania paliw i większej emisji produktów ubocznych procesów przemysłowych, co skutkuje wyższymi emisjami zanieczyszczeń.

Wzrost wskaźnika „Zużycie wody przez gospodarstwa domowe” jest bezpośrednio związany ze zmianami klimatycznymi (niższe opady, dłuższe sezony wegetacyjne, konieczność poboru wody do utrzymania zieleni) oraz rozwojem gospodarczym prowadzącym do większego zapotrzebowania na wodę w gospodarstwach domowych.

Wzrost wskaźnika „Zużycie wody na potrzeby przemysłu” bezpośrednio wiąże się z rozwojem gospodarczym, ponieważ przemysł i produkcja energii są kluczowymi sektorami wymagającymi dużych ilości wody do funkcjonowania, a ich rozwój zwiększa popyt na ten zasób.

Spadek wskaźnika „Udział mieszkańców z dostępem do miejskiego systemu kanalizacji” wynika głównie z urbanizacji terenów miasta, które do tej pory nie zostały skanalizowane. Ponadto w 2024 r., z uwagi na niezatwierdzenie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie od 2021 r. nowych taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, „Wodociągi Białostockie” Sp. z o.o. ograniczyła wydatki inwestycyjne. Nowa taryfa została zatwierdzona w maju 2024 r., tym samym inwestycje zaplanowane w planie wieloletnim nie zostały zrealizowane.

Spadek wskaźnika „Masa selektywnie zebranych odpadów komunalnych” wynika z większej świadomości mieszkańców dotyczącej gospodarowania odpadami w gospodarstwach domowych, a co za tym idzie także większego indywidualnego odzysku wytwarzanych odpadów (np. wielokrotne wykorzystywanie opakowań plastikowych lub szklanych, sprzedaż papieru w punktach skupu, itp.), a także z procesów demograficznych (mniej mieszkańców wytwarza mniej odpadów). W związku

z powyższym zmniejszyła się ogólna ilość wytwarzanych odpadów (z 119 599,92 Mg w 2021 r. do 109 451,91 w 2024 r.), co ma przełożenie na zmniejszenie ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie. Odsetek odpadów zbieranych selektywnie w 2024 r. wyniósł 52,5 %.

Odnosząc się do wskaźnika „Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, należy wskazać, że w 2021 r. nastąpiła zmiana sposobu liczenia poziomów recyklingu odpadów komunalnych, które uwzględniają szerszy zakres odpadów przy obliczaniu wskaźników. Wcześniejsza metoda obowiązująca do 2020 roku odnosiła się do obliczeń na podstawie tylko papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. W związku ze zmianą metody nie można określić trendu, jednak należy zaznaczyć, że Miasto Białystok corocznie uzyskuje wymagane przepisami prawa poziomy recyklingu odpadów komunalnych. W roku 2020 wymagany poziom zgodnie z rozporządzeniem wynosił 50%, natomiast w roku 2021 – 20%, 2022 r. – 25%, 2023 r. – 35%, 2024 r. – 45%.

Z uwagi na fakt, że poziomy recyklingu odpadów budowlanych liczone były tylko do roku 2020 nie możliwe jest wskazanie trendu przy wskaźniku „Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne”. Od 1 listopada 2022 r. na odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych przekazywanych do PSZOK w Hryniewiczach obowiązuje limit w wysokości 1 000 kg lub 1 m³ na gospodarstwo domowe na rok. Stąd zdecydowany spadek ilości odpadów remontowo-budowlanych zbieranych w PSZOK – 2021 r. – 10802,78 Mg, 2024 r. – 3520,30 Mg.

Spadek wskaźnika „Ilość likwidowanych wyrobów zawierających azbest” wynika z sukcesywnie zmniejszającej się ilości wyrobów zawierających azbest, co jest wynikiem m.in. dotacji z budżetu Miasta Białegostoku na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów/opadów zawierających azbest.

Zmniejszenie wskaźnika „Udział terenów zieleni publicznej (urządzonej bez lasów komunalnych) w stosunku do całkowitej powierzchni miasta” wynika z postępującej urbanizacji obszaru miasta bez jednoczesnego zwiększania jego powierzchni.

Z uwagi na uchwalone zagospodarowanie przestrzenne większości terenu miasta brak jest możliwości zwiększania terenów objętych ochroną prawną, wobec czego wskaźnik ten pozostaje bez zmian.

7. Nakłady finansowe na realizację Programu

W niniejszym rozdziale zaprezentowano nakłady finansowe podniesione na zadania i działania mające wpływ na poprawę jakości środowiska na terenie Miasta Białystok. Posłużono się informacjami dostępnymi w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Łącznie na działania horyzontalne związane także z ochroną środowiska Miasto Białystok wydatkowało nie mniej niż 1 100 903 495,39 PLN. Najwięcej nakładów poniesiono na inwestycje związane

z modernizacją dróg, budową wodociągów i kanalizacji sanitarnej. Inwestycje finansowane były ze środków własnych Miasta, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021 -2027, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Poniższe koszty są jedynie orientacyjne. Trudno jest jednoznacznie określić jakie dokładnie wydatki poniosło Miasto Białystok w tym okresie sprawozdawczym. W *Programie* umieszczono co prawda harmonogram rzeczowo – finansowy konkretnych inwestycji jednak obejmował on nie wszystkie wydatki. Niejednokrotnie Miasto Białystok realizowało także inne zadania służące ochronie środowiska a które nie ujęte zostały w harmonogramie.

W tabeli poniżej zestawiono wydatki Miasta poniesione na działania związane z ochroną środowiska.

Tabela 23. Nakłady finansowe poniesione na zadania związane z ochroną środowiska w latach 2023– 2024w zł.

WYSZCZEGÓLNIENIE/ROK	2023	2024
Rolnictwo i łowiectwo	12 080,39 zł	11 446,23 zł
Transport i łączność	394 181 965,42 zł	331 210 801,40 zł
wydatki gminy	226 927 913,91 zł	285 241 646,17 zł
wydatki powiatu	7 088 404,31 zł	36 323 034,37 zł
dotacje	160 165 647,20 zł	9 646 120,86 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ogółem, w tym:	190 151 560,19 zł	185 335 641,76 zł
wydatki gminy	164 619 006,85 zł	168 453 650,01 zł
wydatki powiatu	12 395 420,86 zł	13 850 401,75 zł
dotacje/porozumienia	13 137 132,48 zł	3 031 590,00 zł
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	17 233 345,31 zł	15 980 977,66 zł
wydatki gminy	16 473 740,72 zł	15 980 977,66 zł
wydatki powiatu	-	-
dotacje	759 604,59 zł	-
oświetlenie ulic, placów i dróg	29 072 197,53 zł	27 020 745,52 zł
wydatki gminy	26 304 973,53 zł	27 020 745,52 zł
wydatki powiatu	2 767 224,00 zł	-
dotacje	-	-
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	626 055,31 zł	695 435,29 zł
wydatki gminy	626 055,31 zł	695 435,29 zł
wydatki powiatu	-	-
dotacje	-	-
gospodarka ściekowa i ochrona wód	6 575 059,55 zł	2 199 793,01 zł
wydatki gminy	2 401 795,04 zł	2 199 793,01 zł
wydatki powiatu	-	-
dotacje	4 173 264,51 zł	-
gospodarka odpadami	101 140 621,56 zł	121 782 404,42 zł
wydatki gminy	101140621,6 zł	107 958 929,17 zł
wydatki powiatu	-	13 823 475,25 zł
dotacje	-	-
Razem	584 345 606,00 zł	516 557 889,39 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, sprawozdania z realizacji budżetu;

8. Krótkie podsumowanie w zakresie stanu i oceny realizacji zadań wynikających z *“Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”* za okres 2023-2024

Niniejszy Raport z realizacji *“Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”* za okres 2023-2024 został sporządzony w celu oceny skutków działań, podejmowanych przez jednostkę samorządową, związaną właściwością kompetencyjną i miejscową z terenem Miasta Białegostoku.

Z zebranych informacji wynika, że w ramach realizacji celu nadrzędnego *Raportu* – Miasto Białystok i jednostki odpowiedzialne za ochronę środowiska (Nadleśnictwa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny), podjęły szereg działań z zakresu: ochrony przyrody, ochrony wód, ochrony ziemi, ochrony powietrza, hałasu, pól elektromagnetycznych. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy przyjętymi w Programie celami i prowadzonymi przez poszczególne jednostki działaniami.

Jednoznacznie można stwierdzić, że Miasto odpowiedzialne za realizację określonych w *Programie* działań, w miarę możliwości finansowych, podejmowało inwestycje w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Działania inwestycyjne wsparte były edukacją ekologiczną.

